

Informatiebrochure

CULTUREEL

ERFGOED

Woord vooraf

1 Beter Bestuurlijk Beleid – de hervorming binnen de Vlaamse overheid	5
2 Communicatie met het cultureel-erfgoedveld – informatiebrochure en infodag	6
Handleiding	6
Informatiebrochure	6
Informatiedag 20 juni 2006	6
Logovermelding	7
3 CultuurPrijzen Vlaanderen 2005 – Prijs voor Cultureel Erfgoed	8
4 UNESCO – Ratificatie van de Conventie voor de bescherming van het immaterieel erfgoed	10
5 Het masterplan cultureel erfgoed - een stand van zaken	12
6 Onderzoeken	14
Erfgoededucatie in het Vlaamse onderwijs	14
Survey Cultuurparticipatie Re-Creatief Vlaanderen	14
7 E-cultuur	15
8 Volkscultuur	16
9 Algemene informatie over het indienen van een aanvraag voor een projectsubsidie	18
Formuleer de doelstelling van het project	18
Werk een realistische planning uit en stel een goede begroting op	18
Een win-win situatie	19
Geef voldoende informatie... maar niet teveel	19
Het aanvraagformulier	19
Tijdig en volledig indienen van een aanvraag voor een projectsubsidie	20
10 Beleidsprioriteiten	21
Inventarisering	21
Digitalisering	21
Samenwerking	22
Participatie	22
Diversiteit of interculturaliseren	22
11 Projectsubsidies 2005	24

12 Nieuwe erkenningen en nieuwe werkingssubsidies toegekend in 2005	36
Musea	36
Erfgoedconvenants	37
Overkoepelende samenwerkingsverbanden	37
Periodieke publicaties	38
13 Erfgoeddag 2006	39
14 De Week van de Smaak	40
15 Erfgoedsite	41
16 Aankoopregeling sleutelwerken – ‘Collectie Vlaanderen’	42
17 Uitvoer van cultuurgoederen	43
Welke cultuurgoederen zijn vergunningsplichtig?	43
Een uitvoervergunning aanvragen	43
Weigering van een vergunning	44
Beschermd cultuurgoederen uitvoeren	44
18 Topstukkendecreet	45
19 Andere mogelijkheden van ondersteuning	46
Jeugdcultuur	46
Subsidies voor culturele infrastructuur	46
Projectoproep – Proeftuinen Brede School	47
Dynamo 2	47
Toerisme Vlaanderen	47
Provincies en gemeenten	49
20 Contactadressen	50
Team cultureel erfgoed	50
Steunpunten cultureel erfgoed	53
Ledenverenigingen - belangenbehartigers	54
Provinciale museumconsulenten	54
Andere Erfgoedverenigingen en -organisaties	55

2006 belooft een boeiend jaar te worden. In het kader van Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) wordt het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap opgesplitst in 13 ministeries. Deze worden afgebakend volgens inhoudelijke lijnen. De administratie Cultuur wordt ondergebracht in het Vlaams ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media. De vertrouwde afdeling Beeldende Kunst en Musea komt binnen dit beleidsdomein terecht in het Intern Verzelfstandigd Agentschap (IVA) Kunsten en Erfgoed. De Vlaamse Regering duidde mij aan als administrateur-generaal van deze IVA.

2006 is ook het eerste jaar waarin het Erfgoeddecreet ten volle in werking treedt. Waar in 2005 de musea nog volgens het Museumdecreet werden gesubsidieerd worden ze vanaf 2006 volgens het Erfgoeddecreet gesubsidieerd.

Eind vorig jaar besliste de minister van Cultuur om het Decreet op de Volkscultuur te wijzigen, aan te passen aan internationale evoluties op het vlak van immaterieel erfgoed en te integreren in het Erfgoeddecreet. Voor deze integratie werd een traject met een stuurgroep opgestart. Deze aanpassing aan het Erfgoeddecreet moet mee zorgen voor een verdere afstemming van de verschillende regelingen. Dit is één van de stappen in het voeren van een integraal en geïntegreerd cultureel-erfgoedbeleid.

Deze Informatiebrochure geeft een overzicht van de initiatieven van de Vlaamse Gemeenschap voor het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen.

Alle informatie in verband met het Archiefdecreet en het Erfgoeddecreet werd gebundeld in een Handleiding. Meer hierover verder in deze Informatiebrochure.

Het traject masterplan cultureel erfgoed zit op de goede weg. Er wordt een langetermijnvisie ontwikkeld waarbinnen de verschillende beleidslijnen van de overheid, in verband met het cultureel erfgoed, passen. Nog dit jaar zal de minister de resultaten van dit traject voorstellen aan het Vlaams Parlement.

Op 20 juni 2006 is een volgende informatiedag gepland.

In het najaar verschijnt een volgende informatiebrochure met alle deadlines voor het indienen van aanvragen voor werkings- en projectsubsidies. Ook via de website houden we jullie verder op de hoogte van de rol die de Vlaamse Gemeenschap speelt in het cultureel-erfgoedveld.

Jos Van Rillaer
Administrateur-generaal

1. BETER BESTUURLIJK BELEID – DE HERVORMINGEN BINNEN DE VLAAMSE OVERHEID

Sinds 1 januari 2006 is de grote hervorming van de Vlaamse overheidsdiensten die bekendstaat als “BBB”, Beter Bestuurlijk Beleid, officieel van kracht.

In de pers verschenen hierover op het einde van vorig jaar en in januari verschillende artikelen. Deze hervorming heeft een historische grondslag. De Vlaamse overheid is organisch gegroeid op het ritme van de opeenvolgende staats hervormingen. Aanvankelijk bestond de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap uit Cultuur. Later zijn daar Welzijn, Onderwijs, Ruimtelijke Ordening en andere bevoegdheden bijgekomen. Samen met de bevoegdheden verhuisden de administraties van het federale naar het Vlaamse niveau. Zo ontstond een amalgaam van diensten met elk hun eigen organisatiecultuur, statuten, taakverdelingen en structuren.

Op vraag van het Vlaams Parlement brengt het project “BBB” hier orde in. Er zijn nu dertien beleidsdomeinen die allemaal op dezelfde manier worden aangestuurd en worden gestructureerd. Het beleidsdomein waar het cultureel-erfgoedbeleid (roerend en immaterieel erfgoed) toe behoort is het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM). Binnen elk beleidsdomein wordt een departement belast met beleidsvoorbereidende taken en verschillende agentschappen met uitvoerende taken. Een agentschap krijgt een afgeronde opdracht en heeft een grote autonomie voor de uitvoering daarvan. De uitvoering van het cultureel-erfgoedbeleid van de Vlaamse Gemeenschap komt in handen van het Intern Verzelfstandigd Agentschap (IVA) Kunsten en Erfgoed.

Concreet komt het erop neer dat de afdeling Beeldende Kunst en Musea en de afdeling Muziek, Letteren en Podiumkunsten worden samengevoegd tot het IVA Kunsten en Erfgoed. De heer Jos Van Rillaer werd door de Vlaamse Regering aangeduid als administrateur-generaal van dit agentschap.

Deze hervorming is geen louter interne kwestie, het einddoel is een betere dienstverlening.

Vanaf 1 april 2006 zijn deze wijzigingen effectief van kracht en wordt deze nieuwe organisatiestructuur onder andere vertaald naar de naamgeving en de adresgegevens.

Van:

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Beeldende Kunst en Musea
Arenbergstraat 9
1000 Brussel

Naar:

Ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media
Agentschap Kunsten en Erfgoed
Arenbergstraat 9
1000 Brussel

Meer informatie over deze hervorming kan je vinden op www.vlaanderen.be/bbb.

2. COMMUNICATIE MET HET CULTUREEL-ERFgoedVELD – HANDLEIDING – INFORMATIEBROCHURE EN INFODAG

Handleiding

Tijdens de Informatiedag op 25 oktober 2005 werd een eerste versie van de Handleiding bij het Erfgoeddecreet en het Archiefdecreet ter beschikking gesteld van het veld.

Deze Handleiding schetst de context van het cultureel-erfgoedbeleid en plaatst de verschillende instrumenten die de Vlaamse Gemeenschap inzet om een cultureel-erfgoedbeleid te voeren tegenover elkaar.

De Handleiding bevat in de eerste plaats niet alleen alle inhoudelijke informatie: over criteria voor erkenning, voorwaarden voor een erfgoedconvenant, een overkoepelend samenwerkingsverband van musea, een archief- en documentatiecentra. Daarnaast worden alle procedures en stappen beschreven die doorlopen moeten worden voor het aanvragen van een projectsubsidie, een erkenning of een werkingssubsidie. De Handleiding bevat ook richtlijnen voor het opstellen van een beleidsplan of een aanvraag voor een projectsubsidie naast alle deadlines voor het aanvragen van subsidies en erkenningen.

Na de Informatiedag werd de Handleiding op basis van opmerkingen, vragen en antwoorden verduidelijkt en geredigeerd. Deze handleiding wordt opgestuurd naar alle instellingen en organisaties die een werkingssubsidie ontvangen op basis van het Erfgoeddecreet, het Archiefdecreet, het Decreet op de Volkscultuur. Ook de steunpunten, belangenbehartigers, commissieleden, provinciale museumconsulenten en cultuurdiensten ontvangen een exemplaar.

Andere erfgoedorganisaties, -instellingen of -verenigingen kunnen deze Handleiding opvragen bij de administratie: schriftelijk of per mail bij Viviane De Ruyscher, viviane.deruyscher@wvc.vlaanderen.be Je kan de Handleiding ook downloaden van de website www.vlaanderen.be/erfgoed > Bijkomende informatie.

Informatiebrochure

Naast de Handleiding communiceren we met het cultureel-erfgoedveld via deze Informatiebrochure. Ze verschijnt twee maal per jaar, in april en september.

Vanaf nu zal de Informatiebrochure van april een stand van zaken geven van de beslissingen en relevante gebeurtenissen van het voorbije jaar. De editie van september zal focussen op de deadlines (van oktober tot maart) voor het aanvragen van projectsubsidies, een erkenning of werkingssubsidies. De Informatiebrochure en de Handleiding worden afgestemd op elkaar en moeten elkaar versterken.

Informatiedag 20 juni 2006

De Informatiedag van 25 oktober werd bijzonder goed onthaald bij de deelnemers. Vooral het persoonlijke contact tussen het veld en de administratie zorgde voor een meerwaarde.

We hebben de idee opgevat om minstens 1 maal per jaar een Informatiedag te houden waarop vragen kunnen worden gesteld aan de dossierbehandelaars en regiowerkers.

De volgende Informatiedag vindt plaats op dinsdag 20 juni 2006. Het programma voorziet geen algemene toelichting in plenum maar wordt volledig afgestemd op de mogelijkheid om individuele, gerichte vragen te stellen over erkenning en subsidiëring. Door inschrijvingen en het werken met tijdsblokken van 30 minuten, willen we iedereen individueel aan bod laten komen. Meer informatie over deze Informatiedag zal verschijnen op onze website www.vlaanderen.be/erfgoed. Vanaf 1 mei zal het mogelijk zijn in te schrijven via deze site of per mail bij Viviane De Ruyscher, viviane.deruyscher@wvc.vlaanderen.be.

Logovermelding

Alle organisaties, verenigingen en instellingen die door de Vlaamse Gemeenschap worden gesubsidieerd zijn verplicht het logo van de Vlaamse Gemeenschap met het bijschrift 'Met steun van de Vlaamse overheid' op te nemen in alle communicatie.

Wanneer een organisatie, vereniging of instelling een werkingssubsidie ontvangt, wordt dit logo bij alle activiteiten en in alle communicatiemiddelen van de organisatie opgenomen.

Bij projectsubsidies wordt verwacht dat het logo wordt opgenomen in alle communicatie van en over het project.

Je kan het logo downloaden van de website www.vlaanderen.be/erfgoed > logo Vlaamse Gemeenschap.

3. CULTUURPRIJZEN VLAANDEREN 2005 PRIJS VOOR CULTUREEL ERFGOED

Jaarlijks worden de CultuurPrijzen Vlaanderen uitgereikt. Hiermee geeft de Vlaamse Gemeenschap officieel blijk van waardering aan organisaties of personen die door hun artistieke activiteiten of hun opmerkelijke prestaties van het afgelopen jaar een bijzondere bijdrage hebben geleverd aan het cultuurleven in Vlaanderen.

De CultuurPrijzen Vlaanderen 2005 vertegenwoordigen elk een som van 12.500 euro (de prijs voor Algemene Culturele Verdienste heeft een waarde van 20.000 euro). Er waren in 2005 prijzen voor: beeldende kunst, film, muziek, cultureel erfgoed, podiumkunsten, jeugdtheater, vertalingen (driejaarlijkse prijs), proza (driejaarlijkse prijs), architectuur (alternerend vormgeving en architectuur), vrijwilliger en strip.

Voor elk van de cultuurprijzen wordt de minister geadviseerd door een jury. Voor de prijs voor Cultureel Erfgoed bestond deze dit jaar uit Paul Van Grembergen (voorzitter), Jan Boelen, Anne Brumagne, Joris Capenberghs, Bambi Ceuppens, Tobias De Pessemier, Mick De Kepper, Sylvie Dhaene en Lone Leth Larsen.

Op 11 januari 2006 maakte Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, Bert Anciaux, de genomineerden bekend. Voor cultureel erfgoed ging het om het Boombal, Villa Futura en het Centrum Waerbeke.

Op 6 februari 2006 werd tijdens de prijsuitreiking in het Flagey-gebouw te Brussel de prijs voor Cultureel Erfgoed uitgereikt aan Villa Futura.

Uit het verslag van de jury citeren we over de laureaat het volgende:

“**Villa Futura** is een samenwerkingsverband van verschillende verenigingen, instellingen en organisaties uit het volksculturele erfgoedveld. Het steunpunt Vlaams Centrum voor Volkscultuur vzw en een aantal gesubsidieerde verenigingen, instellingen en organisaties kwamen op de Erfgoeddag 2005 en op de Cultuurmarkt Vlaanderen 2005 onder de vlag ‘Villa Futura’ naar buiten.

Het project stelt de zeer actuele vraag ‘Wat is erfgoed?’, en laat die beantwoorden door kinderen en jongeren. Dit zorgt voor een frisse kijk bij de erfgoedsector en gaat zelfgenoegzaamheid tegen.

Villa Futura stimuleert de deelnemende organisaties om een netwerk uit te bouwen met plaatselijke erfgoedverenigingen (heemkundige kring, museum, archief, ...) en basisscholen. Kinderen beslissen zelf welke vijf cultureel-erfgoedvoorwerpen ze willen bewaren, en stellen deze objecten ook tentoon in de plaatselijke erfgoedinstelling. Een website voor 10 tot 12-jarigen (www.villafutura.be) bundelt info over de partners, het project, spelletjes en een wedstrijd. Die wedstrijd vond plaats in de aanloop naar de Erfgoeddag. De winnaar mocht zijn vijf culturele erfgoedvoorwerpen in een tijdscapsule plaatsen. Die tijds-capsule was gemaakt door de zevendejaars ‘lassen’ van een school in Tongeren en wordt nu bewaard in het Openluchtmuseum Bokrijk.

Villa Futura versterkt de sector en betekent een belangrijke stap vooruit in de professionalisering ervan. Villa Futura frist het imago van de Erfgoedwereld op. Alle partners

ervaren ook hoe positief het is om samen te werken met andere erfgoedinstellingen en met het onderwijs.

Villa Futura is een geslaagd voorbeeld van een vernieuwend, aantrekkelijk en hedendaags educatieproject. De methodiek achter het project is interessant en verdient navolging in andere sectoren en voor andere leeftijdsgroepen.”

We willen hier ook even kort de twee andere genomineerden voorstellen:

“**Het Boombal** is een fenomeen dat vijf jaar geleden ontstond in Gent en dat van daar uit de rest van Vlaanderen veroverde. Zelfs het buitenland kijkt geïnteresseerd toe hoe jong en oud op zo’n folkbal mazurka’s, walsen en polka’s dansen op de muziek van een live orkest, een groep uit de hedendaagse folkscène.

Op Boombals wordt traditionele muziek, toch een belangrijk deel van ons immateriële erfgoed, op een hedendaagse manier geïnterpreteerd. Wie de dansen nog niet beheerst, krijgt eerst een initiatie. Het internet (www.boombal.be) wordt gebruikt om bals aan te kondigen en om na afloop via foto’s de sfeer van het feest opnieuw op te roepen.”

“**Het Centrum Waerbeke** is de derde genomineerde. Het centrum wil samen met de betrokken overheden het maatschappelijke draagvlak voor het Stillegebied Dender-Mark bevorderen, met behulp van projecten op het vlak van de milieu-, landschaps- en erfgoedzorg. Centrum Waerbeke werkt aan publicaties, tentoonstellingen, programma’s rond beeldcultuur, muziek en woord, seminars, vormingspakketten voor kinderen, jeugd en volwassenen, ... Het werkt actief mee aan de opstart en omkadering van andere stillegebieden in Vlaanderen. Om stilte te beleven én in het landschap te vrijwaren zijn immers andere attitudes en ritmes nodig dan in de consumptiecultuur. Meer informatie over het centrum en haar werking vind je terug op www.waerbeke.be.”

4. UNESCO – RATIFICATIE VAN DE CONVENTIE VOOR DE BESCHERMING VAN HET IMMATERIEEL ERFGOED.

In 1972 gaf de Algemene Vergadering van Unesco haar goedkeuring aan de Conventie voor de bescherming van het cultureel (onroerend) en natuurlijk werelderfgoed. Het duurde tot 1989 vooraleer er een aanbeveling voor de bescherming van de traditionele cultuur en folklore zou worden gestemd. Deze bleek onvoldoende impact te hebben om ook het immaterieel erfgoed op een evenwaardige manier te beschermen. De kwetsbaarheid van dit immaterieel erfgoed noopte Unesco ertoe in het begin van de 21ste eeuw een programma voor het uitroepen van *Meesterwerken van het mondeling en immaterieel erfgoed van de mensheid* uit te werken waarvan de eerste proclamatie in 2001 plaats vond. De tweede proclamatie was in 2003 (de Gilles van Binche kwamen toen op deze lijst met meesterwerken terecht) en de derde vond plaats in november 2005. Voor de derde proclamatie werden vanuit Vlaanderen kandidaturen ingediend: de schietspelen op staande en liggende wip en de reuzen van Mechelen en Dendermonde. De jury besliste positief over de opname op de lijst met meesterwerken van de reuzen van Mechelen en Dendermonde naast die van Brussel, Ath en Mons.

Gelijklopend met de eerste proclamatie begon binnen Unesco, op vraag van de Algemene Vergadering, de voorbereiding van een conventie waarbij het type erfgoed en de mogelijke beschermingsmaatregelen dienden omschreven te worden.

De nieuwe conventie, die op 17 oktober 2003 tijdens de bijeenkomst van de Algemene Vergadering werd goedgekeurd, beoogt het immaterieel cultureel erfgoed te beschermen. Ze wil het respect verzekeren voor het immaterieel cultureel erfgoed van de betrokken gemeenschappen, groepen en individuen en wil op lokaal, nationaal en internationaal niveau het bewustzijn verhogen, voornamelijk onder jongeren, van het belang van het immaterieel erfgoed voor de culturele identiteit en de bescherming van de culturele diversiteit en menselijke creativiteit.

Ze wil de lidstaten van Unesco aanzetten om in een geest van samenwerking en wederzijdse ondersteuning bij te dragen tot de bescherming van dit erfgoed en hiervoor binnen het eigen land de nodige ondersteunende maatregelen te treffen. Deze maatregelen moeten de leefbaarheid van het immaterieel erfgoed verzekeren door bijvoorbeeld de identificatie, de documentatie, het onderzoek, de bescherming, de promotie, de versterking en de overdracht van dit erfgoed.

Op internationaal niveau wil de conventie een *Representatieve Lijst van het Immaterieel Cultureel Erfgoed van de Mensheid* opstellen, up-to-date houden en publiceren. Daarnaast wil ze een *Lijst van het Immaterieel Erfgoed dat Dringend Bescherming Nodig Heeft* opstellen om gepaste beschermingsmaatregelen te kunnen nemen. Bovendien selecteert en promoot de conventie geregeld nationale, subregionale en regionale programma's, projecten en activiteiten voor de bescherming van het erfgoed.

De Vlaamse Regering heeft op 10 februari 2006 haar definitieve goedkeuring aan het ratificatiebesluit gegeven, nadat eerst het Vlaams Parlement op 1 februari het ontwerpbesluit had goedgekeurd.

Ook de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap zitten aan het einde van de goedkeuringsprocedure. De respectieve besluiten worden meegedeeld aan de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken dat op zijn beurt de ratificatie neerlegt bij het secretariaat van de zetel van Unesco te Parijs.

Voor meer informatie over deze conventie: <http://portal.unesco.org/culture/> > intangible heritage.

5. HET MASTERPLAN CULTUREEL ERFGOED - EEN STAND VAN ZAKEN

Op de Staten-Generaal van de Cultuur (5 oktober 2002) formuleerde toenmalig Vlaams minister van Cultuur een droom: een masterplan met een groot draagvlak voor het hele erfgoedbeleid. Vlaams minister van Cultuur Bert Anciaux voelt zich geroepen om de ingeslagen weg verder te verkennen en die droom te realiseren.

Vlaanderen is rijk aan cultureel erfgoed. Cultureel erfgoed is een heel breed gegeven. Musea, archieven, documentatiecentra, bewaarbibliotheken, kerken, enz. hebben veel waardevolle objecten in huis. Maar ook tradities, verhalen, gewoontes en ander immaterieel erfgoed zijn als cultureel erfgoed van onschatbare waarde. Diverse organisaties, instellingen en vrijwilligers zetten zich in om het cultureel erfgoed te bewaren voor de toekomst, en iedereen de kans te geven het cultureel erfgoed te begrijpen, te beleven en ervan te genieten.

Uiteraard wil de Vlaamse Gemeenschap hierbij graag haar taak opnemen door een integraal en geïntegreerd cultureel-erfgoedbeleid te voeren. Zo zorgen we ervoor dat alle aspecten van cultureel erfgoed aan bod komen. Dat we het erfgoed open en breed benaderen en we tegelijk verbanden leggen en onderhouden met andere beleidsdomeinen. Cultureel erfgoed is immers een deel van onze samenleving en raakt ook onderwijs, toerisme en andere domeinen.

Ondanks het voorbereiden en in werking treden van verschillende decreten voor het beleidsveld cultureel erfgoed (Decreet op de Volkscultuur, Archiefdecreet, Topstukkendecreet, Erfgoeddecreet), en de opstart van een aantal nieuwe beleidsinstrumenten (erfgoedconvenants, steunpunten,...), bleef een algemeen beleidskader ontbreken. De administratie voelde de nood om een traject op te starten dat een langere termijnstrategie zou uittekenen.

Stappen

Welke stappen ondernemen we om dit integraal en geïntegreerd cultureel-erfgoedbeleid verder uit te bouwen?

- **Voortraject:** Dit traject startte met de uiting van de minister van zijn droom. Er werd door de administratie een voorrapport opgesteld, met een overzicht van de belangrijkste beleidsaanbevelingen uit een aantal onderzoeksrapporten en een overzicht van het beleidsinstrumentarium. Dit document is te downloaden via de website www.vlaanderen.be/erfgoed
- **Traject met externe werkgroep:** In het voorjaar 2004 werd het traject verruimd naar externen. Er werd een werkgroep opgericht met vertegenwoordigers van de verschillende onderdelen van het cultureel-erfgoedveld en er werd externe begeleiding voor dit creatieve denkproces aangetrokken.

De bijeenkomsten van de werkgroep werden in de zomer van 2005 afgerond. Uit deze sessies resulteerde heel wat materiaal, onder meer een missie, een visietekst en gegevens m.b.t. een SWOT-analyse.

- **Toekomst:** Sinds de zomer van 2005 wordt het traject intern binnen de administratie verder gezet. Er wordt onder meer gewerkt aan een vertaling naar het beleidsniveau van de SWOT-analyse die de werkgroep opstelde. Dit is nodig om na te gaan welke de specifieke sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen zijn van en voor het Vlaamse beleidsniveau, zodat er ook op gepaste wijze, met de juiste strategische beleidslijnen kan op ingespeeld worden.

Het traject 'Masterplan cultureel erfgoed' loopt parallel met de huidige beleidsuitvoering, -voorbereiding en -evaluatie. Deze combinatie van een langetermijndenken en dagelijkse werking is nodig om:

- te kunnen inspelen op dringende behoeften in het veld;
- de huidige instrumenten beter te kunnen onderbouwen;
- voor een langere periode een cultureel-erfgoedbeleid te kunnen uitstippelen waar een brede visie aan de basis ligt;
- het cultureel-erfgoed in te bedden in het bredere beleid van de Vlaamse Gemeenschap (afstemmen en inspelen op andere beleidsdomeinen);
- de verdere ontwikkeling van het cultureel-erfgoedveld mogelijk te maken.

De administratie beschouwt dit traject als een continu proces, en werkt er steeds aan verder. Op termijn zal dit resulteren in strategische beleidslijnen voor het cultureel erfgoed als transversaal beleidsitem.

Om het traject inhoudelijk verder te onderbouwen, zal ingezoomd worden op bepaalde deelthema's (door middel van werkgroepen) en kan extra onderzoek uitgevoerd worden. Het is een open traject waarbij we verschillende pistes volgen, volgens de noden die we tijdens het proces opsporen.

Op regelmatige tijdstippen houden we iedereen op de hoogte over het verloop van dit traject via de Informatiebrochure en via de website www.vlaanderen.be/erfgoed > masterplan cultureel erfgoed.

Info

Voor meer informatie of reacties, kan je terecht bij Ine Vos, ine.vos@wvc.vlaanderen.be

6. ONDERZOEKEN

Erfgoededucatie in het Vlaamse onderwijs

Canon Cultuurcel (Departement Onderwijs), het IVA Kunsten en Erfgoed en het Vlaamse Instituut voor Onroerend Erfgoed (VIOE) hebben, in navolging van een werkgroep rond erfgoededucatie een onderzoek uitgewerkt over de plek van erfgoed(educatie) in het Vlaamse onderwijs.

Dit onderzoek wordt gevoerd door de Universiteit Antwerpen (faculteit politieke en sociale wetenschappen), en startte in december 2005. De bedoeling van dit onderzoek is te onderzoeken hoe onderwijs en erfgoed kunnen streven naar een langdurige samenwerking, vertrekkend vanuit concrete en correcte gegevens en aanbevelingen vanuit beide domeinen.

Het onderzoeksproject moet leiden tot:

- een kwalitatieve inventarisatie van initiatieven en organisaties die werkzaam zijn binnen onderwijs / erfgoed;
- een kwalitatieve screening van de doelen die binnen het onderwijs en de erfgoedsector vooropgesteld worden m.b.t. erfgoed/onderwijs;
- concrete voorstellen en aanbevelingen die het departement onderwijs, het departement cultuur, het departement Leefmilieu en infrastructuur, de steunpunten, organisaties en scholen input bezorgen voor de ontwikkeling van een structurele visie en hieraan gekoppelde initiatieven op erfgoed binnen het onderwijs (zowel op methodologisch als bestuurlijk niveau).

Het onderzoek loopt tot eind november 2006. Nadien zullen de resultaten via diverse kanalen bekend gemaakt worden.

Survey Cultuurparticipatie Re-Creatief Vlaanderen

Re-Creatief Vlaanderen, het steunpunt voor beleidsgericht onderzoek op het vlak van cultuur, verrichte in 2003 - 2004, in het kader van het breder wetenschappelijk onderzoek naar cultuurparticipatie, een survey naar de cultuurparticipatie van de Vlaming.

De resultaten van deze survey werden in het najaar 2005 voorgesteld tijdens een studiedag, en er verschenen reeds verschillende publicaties over.

Meer informatie vindt u op de website www.re-creatiefvlaanderen.be.

Een specifiek onderdeel van deze survey betrof de interesse voor en de deelname aan erfgoedactiviteiten. Volgens het onderzoek zijn de liefhebbers van het verleden onder te verdelen in vijf types: niet-geïnteresseerden, liefhebbers van toegepaste kunst, fans van oorlogsgeschiedenis, erfgoedomnivoren en kunstliefhebbers.

De administratie Cultuur is, in samenwerking met de sectorale steunpunten, gestart met een traject voor de vertaling van de onderzoeksresultaten naar de dagdagelijkse werking van de verschillende actoren in het culturele veld. Ook cultureel erfgoed komt binnen dit traject aan bod.

7. E-CULTUUR

Minister Bert Anciaux nam digitalisering op als een prioriteit in zijn Beleidsnota Cultuur 2004 - 2009. Om gevolg te geven aan deze stimulans wil de administratie een duidelijk beleidskader scheppen waarbinnen alle aspecten van e-erfgoed aan bod komen. Dit traject past volledig binnen het traject e-cultuur zoals beschreven in de beleidsbrief van de minister voor 2006.

Het digitaliseren van collecties is uiteraard geen doel op zich. E-erfgoed is immers veel meer dan het aanmaken van digitale inhoud alleen. E-erfgoed impliceert een bredere connotatie, het begrip duidt op het complex en onderling verweven geheel van inhoud, multimediale technologie, netwerken en communicatieprocessen die impact hebben op de aanmaak en representatie van de digitale erfgoedinhoud.

E-cultuur speelt bijgevolg in op de uitdagingen en evoluties in de kennis- en informatiemaatschappij en de netwerkcultuur. Dit veranderende klimaat creëert een kader waarbinnen er een enorm potentieel aan nieuwe omgangsmogelijkheden met cultureel erfgoed ontstaat. Deze kansen moeten we grijpen.

Voor de complexe erfgoedsector, waarin een breed en gelaagd veld van overheidsdiensten, ondersteunende organisaties, instellingen en verenigingen op diverse niveaus en terreinen actief zijn, biedt e-erfgoed een kans om het bestaande potentieel aan bronnen en collecties cultureel erfgoed nog beter te valoriseren, zonder daarbij de basisfuncties uit het oog te verliezen.

De onderzoeken *Beleidsvisies voor 'digitaal erfgoed' in Vlaanderen (2004)*¹ en *Naar een strategisch beleidsplan voor 'digitaal erfgoed' (2005)* tonen aan dat er een complexe realiteit schuilt achter de term 'e-erfgoed'. Beide onderzoeken krijgen een vervolg in een beleidstraject dat momenteel vorm wordt gegeven. Hierbij zullen er naast visieontwikkeling ook acties worden ondernomen om een integraal e-erfgoedbeleid uit te bouwen.

Via de Informatiebrochure en de website zal verdere communicatie over een integraal e-erfgoedbeleid worden gevoerd.

Onder het Brits voorzitterschap van de Europese Unie werd het *Dynamic Action Plan (DAP)* gelanceerd om de initiatieven inzake de digitalisering van culturele en wetenschappelijke inhoud op Europees vlak te coördineren. Het Dynamische Actieplan is de opvolger van het LUND-actieplan dat eerder al aanleiding gaf tot o.m. de oprichting van de National Representatives Group en het MINERVA-project. De administratie cultuur vertegenwoordigd Vlaanderen in dit netwerk.

Voor meer informatie over het e-erfgoedbeleid, digitaliseringsprojecten en acties binnen dit beleid of voor een exemplaar van het DAP- kan je contact opnemen met Hans van der Linden, hans.vanderlinden@wvc.vlaanderen.be

---

¹ Dirk Kenis, iForum en Jeroen Walterus, VCV, *Beleidsvisies voor 'digitaal erfgoed' in Vlaanderen – Eindverslag*, januari 2005: www.vlaanderen.be/erfgoed

8. VOLKSCULTUUR

Met het decreet van 27 oktober 1998 houdende de erkenning en subsidiëring van organisaties voor volkscultuur en de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur werden een aantal belangrijke beleidsinstrumenten en principes in de culturele regelgeving geïntroduceerd.

De ontwikkelingen binnen het beleidsveld cultureel erfgoed hebben gezorgd voor nieuwe regelgevingen, met name het Erfgoeddecreet, het Archiefdecreet en het Topstukkendecreet. Vanuit het streven naar een integraal en geïntegreerd erfgoedbeleid is het noodzakelijk de regelgeving voor de verschillende sectoren op elkaar af te stemmen.

Ondertussen maakt de sector van de volkscultuur volwaardig deel uit van het beleidsveld cultureel erfgoed. Ook binnen de structuur van de administratie werden de dossiers m.b.t. volkscultuur overgeheveld van de afdeling Volksontwikkeling en Bibliotheekwerk naar het IVA Kunsten en Erfgoed. Het decreet van 1998 werd onlangs in die zin aangepast. Tevens werden bij deze wijziging van 15 juli 2005 nieuwe bepalingen opgenomen inzake reserveaan groei. Voor de sector volkscultuur treden deze laatstgenoemde bepalingen in werking op 1 januari 2007.

De procedure zoals beschreven in het Decreet op de Volkscultuur verschilt van de andere procedures die gehanteerd worden binnen het beleidsveld cultureel erfgoed. Bij de beoordeling van subsidiedossiers binnen het Erfgoeddecreet en het Archiefdecreet wordt een advies gevraagd van een beoordelingscommissie. Dit is binnen volkscultuur alleen het geval voor de periodieke wetenschappelijke publicaties over volkscultuur en geschiedenis, de zogenaamde projectsubsidies uit het decreet.

Voor de structurele ondersteuning van de koepels volkscultuur bestaat dit systeem (nog) niet.

Een aanpassing van de timing/ de procedure is wenselijk in functie van de afstemming met de procedure voor de aanvragen tot erkenning en subsidiëring van andere organisaties en instellingen (musea, archief- en documentatiecentra, erfgoedconvenants en overkoepelende samenwerkingsverbanden), en dit voor de volgende aspecten:

- indienen beleidsplan;
- bezoek ter plaatse;
- zakelijk en beheersmatig advies van de administratie;
- inhoudelijk advies van de beoordelingscommissie;
- beslissing van de Vlaamse Regering.

Uit juridisch advies blijkt dat een nieuw decreet nodig is om aan bovenvermelde aspecten een oplossing te bieden. Bijgevolg besliste Vlaams minister Bert Anciaux om in overleg met de sector het decreet van 27 oktober 1998 houdende de erkenning en subsidiëring van organisaties voor volkscultuur en de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur te herzien. Het zal geïntegreerd worden binnen het Erfgoeddecreet. Een gelijkaardig traject werd gevolgd voor het Museumdecreet bij het schrijven van het Erfgoeddecreet.

Sinds november 2005 wordt er in overleg met een stuurgroep een nieuwe decreettekst uitgewerkt. Deze stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van kabinet, administratie, steunpunten en enkele experts uit de sector volkscultuur. Op regelmatige basis zal er naar de sector teruggekoppeld worden.

Wat betreft de timing, wordt de inwerkingtreding van de nieuwe tekst gepland op 1 januari 2008. Ondertussen blijft het huidige decreet gelden.

Voor de aanvraagdossiers voor erkenning en/of subsidiëring (voor de beleidsperiode 2007 - 2011) als organisatie volkscultuur werd de procedure in de mate van het mogelijke reeds afgestemd op het Erfgoeddecreet.

Alle organisaties die een aanvraag indienden werden hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht.

Zo werd er een adhoccommissie volkscultuur samengesteld om de minister te adviseren over de aanvraag tot erkenning en werkingssubsidies van de nieuwe organisaties en over de werking van de huidige 10 erkende organisaties.

Deze adhoccommissie is als volgt samengesteld:

- Anne Brumagne (voorzitter)
- Werner Adriaenssens
- Joris Capenberghs
- Lone Leth Larsen
- Christos Pistolas
- Marc Ryckaert
- Ineke Strouken
- Wim Van der Elst
- Werner Van Hoof

De Vlaamse Regering neemt een beslissing over de nieuwe aanvraagdossiers voor erkenning, zoals bepaald in artikel 6, §4 van het huidige decreet.

De minister neemt de adviezen over de werking van de erkende organisaties mee in de begrotingsvoorstellen 2007.

Voor meer info kan je terecht bij Hilde Cuyt (vanaf augustus 2006), Cindy Vanhove, cindy.vanhove@wvc.vlaanderen.be (voor vragen i.v.m. de lopende procedure) en bij Dries Van Den Broucke, dries.vandenbroucke@wvc.vlaanderen.be (voor vragen i.v.m. de wijzigingen van het decreet)

9. ALGEMENE INFORMATIE OVER HET INDIENEN VAN EEN AANVRAAG VOOR EEN PROJECTSUBSIDIE

Zowel de administratie als de adviescommissie Cultureel Erfgoed en de verschillende beoordelingscommissies die aanvragen voor projectsubsidies op basis van het Archiefdecreet en het Erfgoeddecreet beoordelen, komen tot een aantal vaststellingen waar verbetering mogelijk is.

Daarom willen we een aantal tips meegeven voor het opstellen van een goede aanvraag voor een projectsubsidie. We hebben ons voor het schrijven van deze tekst gebaseerd op de aanvragen ingediend in 2005 en op literatuur. Volgende publicaties zijn bijzonder bruikbaar en bevatten talrijke tips voor een goed projectmanagement, een goede projectplanning en het opstellen van een goede aanvraag voor subsidies:

- Hambach, Eva.(2005) Een subsidiedossier opstellen: Een fluitje van/voor een cent! Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw. (te downloaden van de site www.actiewijzer.be)
- s.n. (2005). Draaiboek voor het opstarten van een cultureel project. Leuven, Provincie Vlaams Brabant. (meer informatie over deze publicatie vind je op www.vlaamsbrabant.be)

Zoals de definitie van een project in het Erfgoeddecreet en het Archiefdecreet het aangeeft, is een project een activiteit die zowel qua opzet of doelstelling als in de tijd kan worden afgebakend. Het is belangrijk dit duidelijk aan te geven in de aanvraag.

Formuleer de doelstelling van het project

Een project heeft een concreet doel voor ogen. Bij projectmatig werken streeft men naar concrete resultaten, naar antwoorden op vragen, behoeftes en problemen. Zo'n doel wordt het best meetbaar en evalueerbaar geformuleerd. Voorbeelden hiervan zijn:

- een beter geïnventariseerde collectie;
- een beter zicht op het cultureel erfgoed in de streek;
- meer jongeren betrekken bij de werking;
- een diverser publiekbereik;
- meer kennis bij de verenigingen over projectmatig werken;

Elke doelstelling kan meetbaar gemaakt worden: “het project moet zorgen voor een volledige digitale inventaris van onze collectie” of “we willen 20 % meer jongeren betrekken bij de werking”...

Eens het doel is bepaald, kan de weg worden uitgetekend om het doel te bereiken. Welke activiteiten zetten we op, welke methodes gebruiken we, enz.

Werk een realistische planning uit en stel een goede begroting op

Eens het doel is bepaald, en de weg om het doel te bereiken vastligt, kan men het project op een tijdslijn uitzetten, vervolgens kunnen er middelen (logistiek, personeel en financieel) worden toegewezen en kan men een begroting opstellen.

Houd bij het opmaken van een planning, vooral wanneer een project over meerdere jaren loopt, rekening met uiterste indiendata voor het aanvragen van projectsubsidies.

Vaak ontbreekt een duidelijk doel in de aanvragen. Het wordt dan ook moeilijk om in te schatten of een project realistisch is en wat het project precies beoogt. Het project moet ingeschat kunnen worden binnen de eigen werking van de aanvrager. De projectaanvraag wordt getoetst aan de doelstellingen en de criteria van de Vlaamse Gemeenschap.

Een win-win situatie

Een projectsubsidie moet zowel voor de aanvrager als voor de Vlaamse Gemeenschap (en ook voor andere subsidiënten) iets opleveren. Concreet wil dit zeggen dat een project binnen de doelstellingen moet passen van zowel de aanvrager als van de financierder. De decreten hebben een duidelijk doel voor ogen. De projectsubsidies moeten meehelpen dit doel te verwezenlijken. De criteria waaraan projecten worden getoetst, vertalen deze doelstelling naar het projectniveau. In de Handleiding bij het Erfgoeddecreet en het Archiefdecreet staat ook duidelijk aangegeven waarvoor de subsidie wordt toegekend. Deze aspecten moeten voldoende uitgewerkt worden in de aanvraag.

Geef voldoende informatie...maar niet teveel

De dossierbehandelaars, noch de leden van de beoordelingscommissies, noch de minister en zijn adviseurs kennen elke aanvrager. Een project situeert zich binnen een ruimere werking. Geef aan hoe het project aansluit bij de werking van de organisatie en welke rol het speelt in de ontwikkeling van de volledige organisatie. U geeft dus best aan hoe het project, en haar te bereiken doelstellingen, zich verhouden tot de doelstellingen van de organisatie, instelling of vereniging. Elk zinvol argument dat uw aanvraag ten goede komt, wordt best in de aanvraag opgenomen. Verval echter niet in overdaad of in het toevoegen van overbodige bijlagen die de essentie eerder verdoezelen dan verduidelijken. Schrijf een aanvraag voor een subsidie vanuit de lezer. Zorg dat de lezer, ook diegene die de organisatie niet kent, kan volgen en formuleer kernachtig.

Het aanvraagformulier

Voor het aanvragen van projectsubsidies op basis van het Erfgoeddecreet en het Archiefdecreet heeft de Vlaamse Gemeenschap verschillende formulieren ontwikkeld. Een subsidieaanvraag bestaat uit een ingevuld projectformulier. Het is enkel dit ingevuld formulier dat aan de commissieleden en de minister wordt voorgelegd. Neem dan ook alle nuttige informatie over het project op in dit formulier.

Nog te vaak wordt essentiële informatie in talrijke bijlagen weggeschreven. De informatie in het formulier geeft dan een onvolledig beeld van het project. Het potentieel van het project wordt al te vaak gaat verloren door onvolledige en minder goede aanvraagdossiers. Lees de opgemaakte aanvraag ook grondig na en vermijd taalfouten, onbegrijpbare afkortingen, onjuistheden en gedachtesprongen die iemand die de organisatie minder goed of helemaal niet kent, niet kan volgen. De commissie zou dan een negatief advies kunnen formuleren, waardoor het project niet wordt goedgekeurd.

Tijdig en volledig indienen van een aanvraag voor een projectsubsidie

De decreten bepalen dat een aanvraag volledig en tijdig moet worden ingediend, voordat de aanvraag ontvankelijk kan verklaard worden en het project voor subsidiëring in aanmerking komt.

Een aanvraag is pas ontvankelijk als ze tijdig en volledig wordt ingediend bij de administratie (voor de juiste deadlines verwijzen we naar de handleiding en de website).

Een **volledige aanvraag** bevat:

- het **formulier** met daarin de volgende informatie:
  - de volledige beschrijving van het project (inhoud, wijze van uitvoeren, de partners (met hun engagement));
  - doelstellingen, beoogde effecten en resultaten;
  - doelgroep(en);
  - timing en stappenplan;
- de **begroting** met raming van inkomsten en uitgaven en het financieringsplan;
- een **begeleidende brief**, ondertekend door de rechtspersoon: Raad van Bestuur, het College van Burgemeester en Schepenen. Deze toont aan dat de aanvraag gebeurt door een rechtspersoon;
- als de aanvrager privaatrechtelijk is (vzw of stichting) worden ook de statuten toegevoegd.

Als één van deze elementen ontbreekt, is de aanvraag onontvankelijk en wordt ze niet verder behandeld.

Het formulier wordt in 15 exemplaren aangetekend opgestuurd of tegen ontvangstbewijs bij de administratie afgegeven. Het formulier wordt tevens digitaal aan de administratie bezorgd (dit kan door het te mailen naar cultureelerfgoed@vlaanderen.be of door het op een cd-rom of diskette bij de aanvraag te voegen).

Enkel inhoudelijk relevante bijlagen kunnen worden toegevoegd (in 1 exemplaar).

De aanvraag wordt beoordeeld op basis van de informatie die werd opgestuurd of ingediend. Een foute of onvolledige begroting kan aanleiding geven tot een negatief zakelijk advies. De beoordelingscommissies geven een inhoudelijk advies op basis van de informatie in het formulier. Dit is al te vaak onvolledig of onzorgvuldig opgesteld, wat kan leiden tot een negatief advies.

10. BELEIDSPRIORITEITEN

In de Beleidsnota Cultuur 2004 - 2009 somt de minister een aantal beleidsprioriteiten op met betrekking tot het cultureel erfgoed. Kernwoorden daarbij zijn inventarisering, digitalisering, samenwerking, participatie en diversiteit.

Naast de criteria beschreven in het Erfgoeddecreet en het Archiefdecreet wordt bij de advisering over projectsubsidies ook rekening gehouden met deze beleidsprioriteiten.

In onderstaande tekst vind je wat meer informatie bij elk van de beleidsprioriteiten.

Inventarisering

Net zoals de minister zijn de commissies en de administratie ervan overtuigd dat vanuit strategisch oogpunt basisregistratie – weten wat we hebben – op de allereerste plaats komt. Een doordacht collectiebeleid is onmogelijk zonder een solide en geautomatiseerde collectieregistratie. Een goede collectiedatabank is tevens een instrument voor de verdere behoud- en beheersmaatregelen, het wetenschappelijk onderzoek en kan een rol spelen in een actieve publieksparticipatie. Inventarisering betekent ook het samenbrengen van informatie rond het cultureel erfgoed. De context van het cultureel erfgoed wordt uitgebreid en toont het belang ervan aan. Een goede inventaris versterkt de werking van de volledige instelling, organisatie of vereniging.

Een logisch gevolg van een goede collectieregistratie is dat bepaalde onderdelen niet meer binnen de collectie passen. Nadenken over een afstotingsbeleid en over collectiemobiliteit is dan ook inherent aan het opstellen van een goede inventaris.

De minister wil de instellingen, organisaties en verenigingen hiermee aanzetten:

- onderzoeksmatig breder te werken dan basisregistratie;
- de mogelijkheden van geautomatiseerde collectieregistratiesystemen en databanken beter te benutten;
- op verschillende manieren aan kennisuitbreiding over de eigen collectie cultureel erfgoed te werken.

Digitalisering

Digitaliseringstechnieken kunnen een belangrijke bijdrage leveren tot de inventarisatie, conservering, restauratie en ook tot de publieksontsluiting van cultureel erfgoed.

Samenwerking, expertise-uitwisseling en kennisdeling, komt hier heel uitdrukkelijk naar voor. Het is belangrijk dat deze aspecten in de aanvraag voor een projectsubsidie duidelijk naar voor komen. In de aanvraag moet dit zich vertalen in antwoorden op de vragen: met wie en hoe wordt samengewerkt? Hoe wordt de kennis die men opbouwt, gedeeld en welke expertise wordt betrokken bij het project?

De minister, de commissies en de administratie zijn van mening dat indien mogelijk met open standaarden moet worden gewerkt en dat internationale standaarden moeten worden gevolgd. Dit vergemakkelijkt de uitwisseling van gegevens.

Uit de aanvraag moet blijken dat het digitaliseren van cultureel erfgoed vertrekt vanuit een langetermijnvisie, waarbinnen rekening gehouden wordt met selectie.

De visie van de minister i.v.m. digitalisering vertaalt zich ook naar e-cultuur (voor meer info hierover zie p . 12)

Samenwerking

Samenwerking gaat steeds uit van een win-win situatie voor de verschillende partijen. Het betekent een meerwaarde voor het wegwerken van de grote achterstanden in de dagelijkse praktijk maar evengoed op het vlak van kennis door expertise-uitwisseling en kennisdeling. Idealiter heeft samenwerking een structureel karakter en past het integraal binnen de beleidsvisie van de organisatie, instelling of vereniging.

Het inhuren van expertise kan als samenwerking worden gezien als deze aanleiding geeft tot een verhoging van de kennis binnen de eigen organisatie, instelling of vereniging.

Participatie

Participatie betekent binnen het huidige Vlaamse cultuurbeleid zowel publieksverdieping, -verbreding als -vernieuwing. Participatie gaat dus zowel over het aantrekken van meer en andere bezoekersgroepen als over het vergroten van de culturele competenties van de participanten. Het verzorgen van omkadering, het uitwerken van initiatieven op maat en het gericht communiceren naar specifieke doelgroepen maken allen integraal deel uit van deze beleidsprioriteit.

Interactie tussen erfgoedinstellingen, -verenigingen en -organisaties enerzijds en het onderwijs anderzijds heeft een meerwaarde voor beiden. Zo wordt het publiek van morgen gecreëerd, maar wordt ook gewerkt aan een bewust burgerschap, meer zingeving en maatschappelijk begrip. Kennis van de eigen cultuur en van andere culturen versterkt de mogelijkheden tot samenleven. Daarom is samenwerken met onderwijs van groot belang.

De erfgoedsector hoeft niet alleen in te zetten op de traditionele en geijkte vormen van publieksparticipatie, zoals tentoonstellingen, publicaties,... Ook de zorg voor het cultureel erfgoed en het onderzoek van het cultureel erfgoed, dikwijls werk achter de schermen, moet onder de aandacht worden gebracht. Zo wordt het draagvlak voor het cultureel erfgoed groter gemaakt.

Diversiteit of interculturaliseren

De samenleving is meer dan ooit veelkleurig en verscheiden. Zowat 10 % van de bevolking in Vlaanderen is opgegroeid en/of leeft in twee culturen, waarvan één cultuur als niet West-Europees kan worden beschouwd. Interculturaliteit, of het samenleven van mensen en culturen, is een gewenste realiteit van het cultuurbeleid. Dit concept gaat ervan uit dat culturen maar kunnen evolueren als ze zich bewust laten voeden door en zelf voedsel geven aan andere culturen waarmee wordt samengeleefd. Vlaanderen is zo, als kruispunt, geworden tot wat het nu is.

Voor 2006 - 2009 vertaalde de minister deze beleidsdoelstelling naar een actieplan. Dit plan werd aan de verschillende sectoren cultuur, jeugdwerk en sport voorgesteld op 20 februari 2006.

Heel wat groepen in de samenleving zijn verhoudingsgewijs onvoldoende vertegenwoordigd in het publiek dat van ons rijk en divers aanbod geniet. Ze zijn veel te weinig deelnemer. Een soortgelijke ondervertegenwoordiging wordt ook vastgesteld bij de bestuurders, het personeel en de vrijwilligers in de cultuur-, jeugd-, en sportvoorzieningen.

De minister somt in zijn actieplan een aantal concrete maatregelen op die zullen genomen worden om interculturaliteit te verankeren, te versterken en te bestendigen.

Het actieplan vind je terug op www.interculturaliseren.be.

11. PROJECTSUBSIDIES 2005

In 2005 kende de Vlaamse Gemeenschap, binnen het beleidsveld cultureel erfgoed, aan een honderdtal projecten een projectsubsidie toe. Dit gebeurde op basis van aanvragen voor projectsubsidies binnen het Erfgoeddecreet, het Archiefdecreet en het Decreet op de Volkscultuur. In totaal werd een bedrag van 4.020.029 euro toegekend.

Deze projecten gingen van start in 2005. De verantwoording van de subsidie gebeurt binnen twee (Archiefdecreet) of drie (Erfgoeddecreet) maanden na het beëindigen van het project en uiterlijk op 30 september 2006 (Archiefdecreet) of 1 oktober 2006 (Erfgoeddecreet).

Elke organisatie, instelling of vereniging met rechtspersoonlijkheid en zonder winstgevend doel, en gevestigd in Vlaanderen of het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad, kan een projectsubsidie aanvragen. (Voor internationale projecten mag de aanvrager ook gevestigd zijn buiten Vlaanderen of het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad).

Een projectsubsidie is een subsidie die toegekend wordt ter ondersteuning van een activiteit die zowel qua opzet of doelstelling als in de tijd kan afgebakend worden.

We onderscheiden verschillende soorten projectsubsidies, elk met een eigen doel en finaliteit. Er zijn projectsubsidies voor:

- projecten voor de culturele ontsluiting van privaatrechtelijke archiefbestanden van collecties van documentatiecentra en bewaarbibliotheken;
- projecten voor de archivistische ontsluiting door middel van ICT van privaatrechtelijke archiefbestanden van collecties van documentatiecentra en bewaarbibliotheken;
- projecten ter versterking van de basisfuncties van erkende musea;
- ontwikkelingsgerichte projecten cultureel erfgoed met het oog op de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed;
- de productie van een cultuurhistorische tentoonstelling;
- internationale projecten cultureel erfgoed;
- periodieke publicaties volkscultuur;
- niet-periodieke publicaties op basis van het reglement (aangezien het hierbij gaat over zowel erfgoed- als kunstpublicaties werden de subsidies niet meegenomen in het totaal bedrag zoals hierboven aangegeven).

Voor meer informatie over de projectsubsidies verwijzen we naar de handleiding bij het Erfgoeddecreet en het Archiefdecreet (zie p. 6)

Hieronder geven we een overzicht van alle projectsubsidies die in 2005 werden toegekend.

Projecten voor de culturele ontsluiting van privaatrechtelijke archiefbestanden van collecties van documentatiecentra en bewaarbibliotheken en projecten voor de archivistische ontsluiting door middel van ICT van privaatrechtelijke archiefbestanden van collecties van documentatiecentra en bewaarbibliotheken

Sint-Lukasarchief vzw	Brussel	Inventarisatie, digitalisering en ontsluiting van het architectuurarchief van de architecten Florimond en Eduard Vervalcke	68.983 €
Universiteit Antwerpen	Antwerpen	Short Title Catalogus Vlaanderen: het 17de-eeuwse boek uit Vlaanderen on line	50.000 €
Stad Antwerpen	Antwerpen	Vlaams digitaal cultureel erfgoed (c-DAVID)	60.000 €
Stad Antwerpen	Antwerpen	Platform overleg bewaarbibliotheken	52.000 €
Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde	Antwerpen	Ontsluiting en valorisatie van het archief Zoo Antwerpen	39.500 €
Rode Kruis Vlaanderen vzw	Mechelen	Inventarisatie van het Rodekruisarchief betreffende W.O. II	19.000 €
Heemkunde Vlaanderen vzw	's-Gravenwezel	Pro Memorie	30.830 €
De Zonnebeekse Heemvrienden vzw	Zonnebeke	Ontsluiting van het abdijsarchief van Zonnebeke via het web	57.500 €
Fevlado-Diversus vzw	Gent	Geschiedenis van de Vlaamse dovensgemeenschap - fase 3	49.960 €
Gemeentelijk Cultuurcentrum	Beveren	Ontsluiting familiearchief	37.000 €

Projecten ter versterking van de basisfuncties van erkende musea

Museum Plantin-Moretus	Antwerpen	Een nieuwe inventaris van het Plantin-Moretusarchief: een goudmijn aan informatie voor de intellectuele geschiedenis van de 16de en 17de eeuw - fase 2	35.000 €
------------------------	-----------	--	----------

Samenwerkingsverband Kunstmusea Antwerpen	Antwerpen	Collectiemobiliteit - studie van de verzamelingen van het museum Vleeshuis in functie van de herverdeling van de verzamelingen binnen het kader van collectie Antwerpen	75.000 €
Etnografisch museum	Antwerpen	Marokko ambachtelijk erfgoed - een project om de publieksparticipatie van de Marokkaanse gemeenschap te bevorderen door ze te betrekken bij de ontwikkeling van het publieksbeleid voor deze tentoonstelling	50.000 €
Museum Plantin-Moretus	Antwerpen	Authority-bestanden van uitgever- en auteursnamen van het museum Plantin-Moretus	25.000 €
Provinciaal Modemuseum	Antwerpen	Opstart publiekswerking en publieksonderzoek in het MoMu-Forum	50.000 €
Samenwerkingsverband Kunstmusea Antwerpen	Antwerpen	Geautomatiseerde en gestandaardiseerde registratie van de collectie Antwerpen - fase 3	45.000 €
Provinciaal Modemuseum	Antwerpen	Aankoop kostuumverzameling Dominique Miraille	15.500 €
Provinciaal Diamantmuseum	Antwerpen	Aankoop tekeningenarchief Wolfers Frères Brussel	8.500 €
Provinciaal Diamantmuseum	Antwerpen	Herinrichting kelder en archiefruimte	12.500 €
Middelheimmuseum	Antwerpen	Bij-Buurten op het Kiel - naar een wijkgerichte werking van het Middelheimmuseum	30.000 €
Middelheimmuseum	Antwerpen	Uitbreiding en aanpassing van het museJA!-spel voor een actief museumbezoek voor kinderen in school- en familieverband	27.000 €
Provinciaal Museum Sterckshof - Zilvercentrum	Deurne	Conservatiedossier van het atelier-archief van het huis Wolfers	10.000 €
Provinciaal Museum Sterckshof - Zilvercentrum	Deurne	Aankoop van een zilveren schaal van Marcel Wolfers	10.000 €

TRAM 41	Turnhout	Publieksonderzoek in de musea van TRAM 41	12.000 €
Jakob Smitsmuseum	Mol	Uitgave museumgids “Ontmoeting met Jakob Smits”	5.500 €
Stedelijke Musea Lier	Lier	Aankoop schilderij “De Processie” (1920) van Felix Timmermans	17.000 €
Samenwerkingsverband Maaseiker Musea	Maaseik	Conservatie en restauratie van archeologische vondsten uit recent onderzoek	10.000 €
Stedelijke Musea Mechelen	Mechelen	Restauratie schilderij van Geets “poppenspel aan het hof van Margaretha van Oostenrijk”	5.500 €
Stedelijke Musea Mechelen	Mechelen	Restauratie 17de-eeuwse wereldglobe	12.000 €
Stedelijke Musea Mechelen	Mechelen	Lichtbeheersing opstelling “Besloten Hofjes”	23.000 €
Nationaal Jenevermuseum	Hasselt	Inrichting gemeenschappelijk depot/luik Jenevermuseum	15.000 €
Provinciaal Openlucht-museum Bokrijk	Genk	De Antwerpse Bokrijk-getuigen	28.000 €
Provinciaal Openlucht-museum Bokrijk	Genk	De restauratie van twee woonwagens	10.000 €
Provinciaal Openlucht-museum Bokrijk	Genk	Waterspel - fase 2	34.000 €
Provinciaal Gallo-Romeins Museum	Tongeren	Onderzoeksproject met betrekking tot een mobiele museumgids	13.000 €
Museum Vlaamse Minderbroeders vzw	Sint-Truiden	Automatisering collectieregistratie - fase 3	35.000 €
Museum Vlaamse Minderbroeders vzw	Sint-Truiden	Conservatie en restauratie	5.500 €
Museum Kempenland vzw	Lommel	Diorama ‘flint & stones’: een verrijking voor het archeologisch museum en de educatieve werking	3.475 €
Museum Kempenland vzw	Lommel	Inventarisatie, geautomatiseerde collectieregistratie en documentatie	30.000 €
Groeningemuseum	Brugge	Klimaatregistratie - fase 2	16.000 €

Bruggemuseum	Brugge	Geautomatiseerde collectie-registratie Bruggemuseum-Gruuthuse	35.000 €
Bruggemuseum	Brugge	Inrichten van een tussendepot	25.000 €
Bruggemuseum	Brugge	Passieve conservering van het archeologisch metaal in het depot van het Bruggemuseum-archeologie	4.000 €
Nationaal Vlas-, Kant- en Linnenmuseum vzw	Kortrijk	Luistergidsen voor het Kant- & Linnenmuseum	12.000 €
Nationaal Vlas-, Kant- en Linnenmuseum vzw	Kortrijk	Luistergidsen voor het Vlasmuseum	12.000 €
Stedelijke musea Kortrijk	Kortrijk	Luistergidsen voor het Broelmuseum	12.000 €
Bakkerijmuseum Walter Plaetinck – Zuidgasthuis-hoeve vzw	Veurne	Aanpassingswerken behoud-beheer-verlichting oud gedeelte museum	2.910 €
Stedelijke Musea Izegem	Izegem	Inventarisatie - fase 3	50.000 €
Stedelijke Musea Ieper	Ieper	Aankoop kunstwerk “Een Spahi bij Ieper, juni 1915” van Paul Jouve	7.000 €
Vrienden van het Museum voor Schone Kunsten Gent vzw	Gent	Conservering van de collectie - fase 2	36.000 €
Stedelijk Museum voor Actuele Kunst	Gent	Archiefbeheer binnen het veld van de hedendaagse kunst, implementatie en participatie - fase 2	77.000 €
Museum voor Schone Kunsten Gent	Gent	Restauratie twee grote formaten uit de 15de eeuw op paneel: “De calvarieberg” van Maarten van Heemskerck en “Laatste oordeel” van Rafaël Coxcie	27.000 €
Museum voor Schone Kunsten Gent	Gent	Beveiligd tentoonstellingsmeubilair voor de permanente collectie	100.000 €
Designcentrum Vlaanderen vzw	Gent	Designarchief Vlaanderen	50.000 €
Vrienden van het Museum voor Schone Kunsten Gent vzw	Gent	Audioguides voor de permanente collectie van het Museum voor Schone Kunsten Gent	30.000 €

Huis van Alijn vzw	Gent	Behoud en beheer van de collectie textiel	25.500 €
Huis van Alijn vzw	Gent	Wetenschappelijke studie van collectie volksprenten	20.000 €
Huis van Alijn vzw	Gent	Collectieregistratie Adlib fase 3	60.000 €
Museum van Deinze en de Leiestreek	Deinze	Aankoop schilderij Xavier De Cock "Een dagje uit"	20.000 €
Stichting Museum Dhondt-Dhaenens	Deurle	Paviljoen atelier Van Lieshout	50.000 €
Stichting Museum Dhondt-Dhaenens	Deurle	Screening collectie MDD met het oog op restauratie en conservatie	17.500 €

Ontwikkelingsgerichte projecten cultureel erfgoed met het oog op de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed

PACKED vzw - Platform archivering en conservering van kunstcreaties op elektronische en digitale dragers	Brussel	Opstart platform	58.000 €
Archief en Museum van het Vlaamse leven te Brussel vzw	Brussel	De KVS. Een actieplan voor de culturele ontsluiting en valorisatie van het erfgoed van de KVS	45.000 €
Vrije Universiteit Brussel	Brussel	Geprivilegieerde (erfgoed)sites van de smaak	35.000 €
Financieel Beheer en Promotie Stad Antwerpen vzw	Antwerpen	Historische Huizen Vlaanderen. De ontwikkeling van een stedelijk, regionaal en landelijk netwerk als voorbeeld voor integraal en geïntegreerd museum- en erfgoedbeleid	50.000 €
VCM-Contactforum voor Erfgoed-verenigingen vzw	Antwerpen	Behoud van het rollend, rijdend en vliegend erfgoed	40.000 €
De Veerman vzw	Antwerpen	Cookies, kunsteducatief erfgoed-project voor jongeren	20.000 €
Expertisecentrum DAVID	Antwerpen	Kwaliteitseisen voor digital-born erfgoed	105.000 €

Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezen vzw	Antwerpen	Collectieontsluiting : inventaris en erfgoedproject	12.000 €
Het Firmament vzw	Mechelen	Bouwplan van het paradijs	50.000 €
Midzeelhoeve vzw	Sint-Katelijne-Waver	Het ontsluiten, inrichten en toegankelijk maken van een bewaarbibliotheek met documentatiecentrum rond groenten en groenteteelt	30.000 €
Emile Verhaeren Genootschap vzw	Sint-Amands	Anarchisten rond Emile Verhaeren	11.000 €
Heemkunde Vlaanderen vzw	's-Gravenwezel	Wij willen weten wat jullie willen	35.000 €
Heemkunde Vlaanderen vzw	's-Gravenwezel	Het lokale erfgoed als geheugen voor de lokale samenleving	40.000 €
Academie voor de Streekgebonden Gastronomie vzw	's-Gravenwezel	Exquise experts en extracties. Van adressen en blogs tot verbonden kennis(sen) van culinair erfgoed en gastronomie	25.000 €
Academie voor de Streekgebonden Gastronomie vzw	's-Gravenwezel	A la flamande. Op zijn Vlaams? Onderzoek en ontsluiting van gerechten “à la flamande”	20.000 €
Katholieke Universiteit Leuven	Leuven	Afrika vertel(t)(d): de immateriële neerslag van het koloniale verleden in Vlaanderen	50.000 €
Katholieke Universiteit Leuven	Leuven	Vlaanderen en het Vaticaan - de geheime archieven van paus Pius XI	50.000 €
Katholieke Universiteit Leuven	Leuven	Zoals de oude zongen	27.000 €
Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur vzw	Heverlee	Inventarisatie en registratie van etnografische objecten fase 3	29.000 €
Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur vzw	Heverlee	Object- en standplaatsregistratie, conserveringsplan en depot-inrichting van het erfgoeddepot CRKC	35.000 €
Afrika-getuigenissen vzw	Tremelo	Afrika-getuigenissen	19.000 €
Provinciaal Centrum voor Cultureel Erfgoed	Hasselt	Publieksgerichte ontsluiting van het cultureel erfgoed Haspengouw	50.000 €

Provinciaal Centrum voor Cultureel Erfgoed	Hasselt	Erfgoedbank Limburg	25.000 €
Stad Genk	Genk	Synergie Mijnstreek	27.000 €
Kunstencentrum TOR vzw	Genk	Forgotten fonts	18.000 €
Tapis Plein vzw	Brugge	Betekent intangible niet aankomen?	50.000 €
Stedelijke Musea Brugge	Brugge	Publieksonderzoek Stedelijke Musea Brugge - fase 2	10.000 €
Gemeente Heuvelland	Heuvelland	Regionale beeldbank	100.000 €
Talbot House vzw	Poperinge	Leven achter het Front tijdens WOI	50.000 €
Gemeente Zonnebeke	Zonnebeke	Passendaele Archives	30.000 €
Volkskunde Vlaanderen vzw	Gent	Villa Futura. Erfgoededucatie op het menu	15.000 €
Provincie Oost-Vlaanderen	Gent	Onderzoek naar een ontwikkelingsconcept voor de uitbouw van een erfgoedcentrum voor het varend en maritiem archeologisch erfgoed op de site Scheepswerven Van Damme Van Preat-Dansaert in Baasrode	50.000 €
Provincie Oost-Vlaanderen	Gent	Move	120.000 €
Vrienden van het Museum voor Schone Kunsten Gent vzw	Gent	Vlaamsekunstcollectie	145.000 €
Cultuuroverleg Meetjesland - projectvereniging	Eeklo	Consolidering Erfgoedbeleid Meetjesland	40.000 €

De productie van een cultuurhistorische tentoonstelling

Paleis voor Schone Kunsten Brussel	Brussel	Ensor tot Bosch	160.000 €
Vrije Universiteit Brussel	Brussel	150 jaar Vlaamse studenten in Brussel	35.000 €
Vrije Universiteit Brussel	Brussel	E=MC ² Op zoek naar Albert Einstein	50.000 €
Korei vzw	Brussel	Sprookjes in beeld	55.000 €

Sint-Truiden 1300	Sint-Truiden	Van hieraf moet je gaan. Wereldreligies over geboorte, huwelijk en dood: het Belgisch verhaal	80.000 €
Stad Gent	Gent	Blauwdruk België - de architecten van onze landsgrenzen	25.000 €
Provincie Oost-Vlaanderen	Gent	Quo Vadis? Het wegnemen van de Romeinen, een verenigd Europa	45.000 €
Museum Dr. Guislain	Gent	Pijn	50.000 €

Internationale projecten cultureel erfgoed

Flanders Fashion Institute	Antwerpen	Archief modenatie	69.000 €
Museum ter Duinen	Koksijde	Tegels in middeleeuws Europa - colloquium	17.000 €
AMSAB – KADOC		Vlamingen in Noord-Frankrijk 1750-1960	40.000 €
Schirn Kunsthalle	Frankfurt	Tentoonstelling Ensor	44.000 €
Etnografisch museum Antwerpen	Antwerpen	Marokko ambachtelijk erfgoed - tentoonstelling	50.000 €

Periodieke publicaties volkscultuur

Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse	Annalen	900 €
Heemkring Bos en Beverveld	Bos en Beverveld Jaarboek	900 €
Geschied- en Heemkundige Kring van de stad Eeklo	Eeklose Dobbelgebakkene	900 €
Heemkundige Historische Kring Gent	Ghendtsche Tijdinghen	900 €
Ambacht Maldegem	Heemkundig Jaarboek Maldegem	900 €
Vereniging Heemkunde Meetjesland	Heemkundige bijdragen uit het Meetjesland	900 €
Kruishoutemse Heem- en Geschied- kundige Kring "Hultheim"	Jaarboek	900 €
Heemkring De Souvereinen	De Souvereinen	900 €
Heemkring Scheldeveld	Jaarboek Heemkring Scheldeveld	900 €

Heemkundige Kring Karel van de Poele	Jaarboek van de Heemkundige Kring Karel van de Poele	900 €
Heemkundige Kring Malle	Jaarboek Heemkundige Kring Malle	900 €
Mortselse Heemkundige Kring	Jaarboek 2004 Mortselse Heemkundige Kring	900 €
Heem- en Oudheidkundige Kring Zele	Jaarboek van de Heem- en Oudheidkundige Kring Zele	900 €
Heemkundige kring Het Land van Nevele	Land van Nevele	900 €
Heemkundige Kring Arthur Verhoustraete	Land van de Woestijne	900 €
Molse Tijdingen	Molse Tijdingen	900 €
Geschied- en Heemkundige Kring 'Gerardimontium'	De Heemschutter Gerardimontium	900 €
Koninklijke Oost-Brabantse Werkgemeenschap Geschied- en Heemkundige Kring voor het Hageland en Omgeving	Oost-Brabant – Heemkundig tijdschrift voor het Hageland en Omgeving	900 €
Erfgoed Hoogstraten	Erfgoed Hoogstraten	900 €
Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate	De Plate	900 €
Spaenhiers, archeologisch-historische kring Koekelare	Jaarboek Spaenhiers	900 €
Koninklijke Heemkundige Kring Essen	De Spycker	900 €
De Twee Ambachten Assenede	De Twee Ambachten	900 €
Heemkundige Kring De Vlierbes	De Vlierbes	900 €
Aarschotse Kring voor Heemkunde	Het Oude Land van Aarschot	900 €
De Roede van Tielt	De Roede van Tielt	900 €
Koninklijke Heemkundige Kring Sint-Hubertus Tervuren	De Horen	900 €
Hertogelijke Heemkundige Kring Het Land van Beveren	Het Land van Beveren	900 €
Heemkring Balen	Jaarboek Heemkring Balen	900 €
Vereniging/Stichting Zannekin	Jaarboek De Nederlande 'extra muros'	1.737 €
Geels Geschiedkundig Genootschap	Jaarboek van de Vrijheid en het Land van Geel	1.737 €
Heemkundig Genootschap Meetjesland	Appeltjes van het Meetjesland	1.737 €
Heemkundige Kring Maurits van Coppenolle	Brugs Ommeland	1.737 €

Koninklijke Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Vlaams-Brabant	Eigen Schoon en de Brabander	1.737 €
Land van Dendermonde	Gedenkschriften van de Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde	1.737 €
Herentalse Geschiedkundige Kring	Historisch Jaarboek Herentals	1.737 €
Geschied- en Heemkundige Kring De Gaverstreke	Jaarboek van de Geschied- en Heemkundige Kring De Gaverstreke	1.737 €
Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige Kring van Kortrijk	Handelingen Nieuwe Reeks	1.737 €
Federatie van Geschied- en Heemkundige Kringen van Limburg	Limburg, Oude Land van Loon	1.737 €
Geschied- en Oudheidkundige Kring	Handelingen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Oudenaarde	1.737 €
Kring voor Geschiedenis en Kunst van Deinze en de Leiestreek	Bijdragen tot de geschiedenis van Deinze en de Leiestreek	1.737 €
De Oost-Oudburg	Jaarboek XLI 2004 De Oost-Oudburg	1.737 €
Koninklijke Oudheidkundige Kring Land van Waas	Annalen van de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas	1.737 €
Molenzorg	Molenecho's - Vlaams Tijdschrift voor molinologie	1.737 €
Taxandria	Taxandria	1.737 €
Geschiedkundige Vereniging Land van Aalst	Land van Aalst	1.737 €
Vereniging Antwerpse Bibliophielen	De Gulden Passer	1.737 €
De Leiegouw	De Leiegouw	3.101 €
Koninklijke Kring Oudheidkunde, Letteren en Kunst van Mechelen	Handelingen van de Koninklijke Kring voor Oudheidkunde, Letteren en Kunst van Mechelen	3.101 €
Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent	Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent	3.101 €
Genootschap voor Geschiedenis	Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis, Brugge	3.101 €
Centrum voor Studie en Documentatie	Volkskunde	3.101 €

Niet-periodieke publicaties (op basis van het reglement – bevat zowel Erfgoed- als Kunstenpublicaties)

Uitgever	auteurs		
Alamire Foundation	Nele Gabriëls en Eugene Schreurs	Petrus Phalesius en het stedelijke muziekleven in Leuven en Vlaanderen	5.000 €
Lannoo NV	Rudi Laermans en Pascal Gielen	Cultureel Goed. Opstellen over het Erfgoedregiem	3.000 €
Lannoo NV	Hendrik Defoot	De naaister en de kunstenaar. De geschiedenis van de coöperatieve beweging in België	7.500 €
WZW Editions and productions	Geert Bekaert, Ronny De Meyer en Mil De Kooning	Hommage: Louis Roelandt en de Aula te Gent	4.000 €
Van Halewijk NV Mercatorfonds NV	Geert Sels Catheline Périer – D'Ieteren	Luc Perceval Dieric Bouts	4.000 € 25.000 €
Square vzw	Herman Asselberghs, Peter Van Bogaert, e.a.	Voorbij de walging. Beelden en lichamen in buitensporige tijden	5.000 €
Stichting Charles Catteau		Art Deco Ceramics – Made in Belgium	5.000 €
A&S Books – Vakgroep Architectuur UGent	Pieter Uytenhove	3 X landschappen in transformatie. Masart – Charlier – Kempnaers	19.500 €
Snoeck NV		Gent en zijn theatergeschiedenis	12.000 €
Ludion NV	Geert Bekaert en Erwin Mortier	André Verroken	8.000 €
Ludion NV	J. Thompson e.a.	Ronny Delrue – Dagboeken	9.000 €
Ludion NV	O. Scheire	Catalogue raisonné Roger Raveel en de Grafiek	4.000 €

12. NIEUWE ERKENNINGEN EN NIEUWE WERKINGS-SUBSIDIES TOEGEKEND IN 2005

In 2005 werd, in het kader van het Erfgoeddecreet, het Archiefdecreet en het Decreet op de Volkscultuur, voor een totaal bedrag van 17.593.000 euro aan werkingssubsidies toegekend.

Aan de bestaande lijst van erkende musea, erfgoedconvenants, overkoepelende samenwerkingverbanden en periodieke publicaties werden in 2005 een aantal nieuwe toegevoegd.

12.1. Musea

In 2005 werden de laatste musea erkend en ingedeeld op basis van het Museumdecreet: het Museum George Grard te Gijverinkhove, het Sportmuseum Vlaanderen te Hofstade en het Felix De Boeck Museum te Drogenbos. In 2005 werd het eerste museum erkend en ingedeeld conform het Erfgoeddecreet, namelijk het Bruggemuseum.

Het Museum George Grard werd erkend op 30 mei 2005 en ingedeeld bij het basisniveau. Het museum wil het werk van de beeldhouwer George Grard verzamelen, conserveren, zijn nagedachtenis levendig houden en zijn oeuvre bekendmaken. Vanuit deze kerndoelstelling is de missie in de loop der jaren uitgebreid en wenst het museum tevens een rol te spelen als educatief centrum voor de beeldhouwkunst. Het museum verwezenlijkt deze doelstelling door het creatie- en productieproces van de beelden van George Grard te tonen en door het opzetten van tijdelijke tentoonstellingen waarin het oeuvre van jonge kunstenaars wordt geconfronteerd met het werk van Grard. Ook de bronsgieterij speelt in het uitvoeren van de doelstellingen een belangrijke rol. (www.george-grard.com)

Het Sportmuseum Vlaanderen werd erkend op 30 mei 2005 en ingedeeld bij het regionale niveau. Het Sportmuseum Vlaanderen, samen met de Vlaamse Volkssportcentrale bekend onder de roepnaam 'Sportimonium', huist in het beschermde strandgebouw op het BLOSO-recreatiedomein te Hofstade. Het Sportimonium wil het sportpatrimonium veilig stellen voor de toekomst. Het Sportimonium richt zich vooral op de sport in Vlaanderen en plaatst dit in zijn nationale en internationale context. Het museum kadert de huidige sportwereld in zijn historische en culturele ontwikkeling. (www.sportimonium.be)

Het Museum Felix De Boeck, erkend op 30 mei 2005 en ingedeeld bij het basisniveau, stelt het oeuvre van de schilder tentoon. Felix De Boeck behoort tot de stroming van de abstracte schilderkunst, een stroming die in de vroege jaren twintig een belangrijke artistieke rol vervulde. De museumsite beslaat naast het moderne gebouw ook de voormalige woning en boomgaard van Felix De Boeck. (www.museumfelixdeboeck.be)

Het Bruggemuseum, erkend vanaf 1 januari 2006 en ingedeeld bij het regionale niveau, is een meerlocatiemuseum dat de geschiedenis van de stad belicht. Het Bruggemuseum brengt het vroegere Archeologisch museum, het Gruuthusemuseum, het Belfort, het Stadhuis, het Brugse Vrije, de kooromgang van de Onze-Lieve-Vrouwekerk en de

Gentpoort samen in één concept: op elk van de locaties wordt de geschiedenis van de stad vanuit een thematische invalshoek belicht. (www.brugge.be/musea)

12.2. Erfgoedconvenants

In 2005 besliste de Vlaamse Regering om twee nieuwe erfgoedconvenants te sluiten met de Stad Sint-Truiden en met het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Cultuur Overleg Meetjesland (Comeet).

Sint-Truiden kreeg een jaarlijkse subsidie toegekend van 200.000 euro voor de beleidsperiode 2006 – 2008. Aan Comeet werd een jaarlijkse subsidie toegekend van 300.000 euro voor dezelfde beleidsperiode.

Met deze subsidie kan Sint-Truiden haar cultureel-erfgoedbeleid versterken en verder uitbouwen in de richting van een lokaal geïntegreerd en integraal cultureel-erfgoedbeleid. Sint-Truiden kent een rijk en gevarieerd cultureel-erfgoedlandschap met daarnaast een belangrijke onroerende erfgoedsector. Het landschap bestaat uit museale collecties, archiefcollecties, volksculturele verenigingen en kerkelijk erfgoed.

Omwille van het Masterplan Haspengouw, ontwikkeld door de provincie Limburg, wil Sint-Truiden op bovenlokaal vlak voortrekker zijn voor het religieus erfgoed in Haspengouw. Op lokaal niveau wordt de brede scope van het cultureel erfgoed meegenomen.

Comeet staat voor Cultuur Overleg Meetjesland en is een samenwerkingsverband van 13 gemeenten: Aalter, Assenede, Eeklo, Evergem, Maldegem, Nevele, Kaprijke, Knesselare, Lovendegem, Sint-Laureins, Waarschoot, Zelzate en Zomergem. Met het sluiten van een erfgoedconvenant wil Comeet een regionale meerwaarde genereren voor het cultureel-erfgoed in het Meetjesland. Comeet wil een voorbeeldfunctie voor Vlaanderen ontwikkelen in het voeren van een cultureel-erfgoedbeleid voor en met kleinschalige erfgoedactoren. Het erfgoedconvenant behandelt een brede waaier aan cultureel erfgoed met bijzondere aandacht voor het gehele streekeigen en diverse erfgoed van het Meetjesland als plattelandsregio.

12.3. Overkoepelende samenwerkingsverbanden

In 2005 kende de Vlaamse Regering op basis van het Erfgoeddecreet een eerste maal een werkingssubsidie toe aan een overkoepelend samenwerkingsverband van minstens drie erkende musea. De vzw Packed is een samenwerkingsverband van het S.M.A.K., het MuHKA, het Museum Dhondt - Dhaenens en de vzw Argos. Packed staat voor “platform archivering en conservering van audiovisuele creaties op elektronische en digitale dragers”. Het platform is actief op het domein van de inventarisering, conservering en archivering, collectievorming en publieke ontsluiting van audiovisuele kunstcreaties op elektronische en digitale dragers. Het verzamelt en wisselt informatie en expertise uit, overlegt en doet beleidsvoorbereidend werk. Packed wordt gesubsidieerd als organisatie die voor een of meerdere basisfuncties van de museumwerking een landelijk relevante expertise heeft ontwikkeld. De expertise die ze bezit in verband met audiovisuele dragers wil ze dan ook

ter beschikking stellen van het volledige cultureel-erfgoedveld in het bijzonder en de culturele wereld in zijn geheel. (www.packed.be)

12.4. Periodieke publicaties

In 2005 besliste de Vlaamse Regering op basis van het Erfgoeddecreet en het Kunstendecreet een aantal publicaties te subsidiëren voor meerdere jaren. Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen wordt als erfgoedtijdschrift meegenomen in het publicatiebeleid van de Vlaamse Gemeenschap. OKV is een kunst- en erfgoedtijdschrift dat vanaf 2006 zes keer per jaar verschijnt. In het tijdschrift wordt telkens een thema belicht en de actualiteit besproken. (www.okv.be)

13. ERFGOEDDAG 2006

De Erfgoeddag wordt stilaan een traditie. Het is een initiatief van de archief- en de museumsector, de erfgoedcellen, de sector volkscultuur, steden en gemeenten. De Erfgoeddag is de feestdag voor het cultureel erfgoed in Vlaanderen en Brussel. Na de succesrijke editie van 2005 met als thema Erfgoed in Gevaar, Gevaar in Erfgoed is het centrale thema voor de erfgoeddag van 2006 'In kleur'. Op 22 maart vond de persconferentie van de Erfgoeddag 2006 plaats, waar het programma werd bekendgemaakt. De Erfgoeddag gaat door op zondag 23 april 2006.

Voor meer informatie: www.erfgoeddag.be – Erfgoeddag, p.a. Culturele Biografie Vlaanderen vzw, Generaal van Merlenstraat 30, 2600 Antwerpen – Berchem – info@erfgoeddag.be

14. DE WEEK VAN DE SMAAK

Vlaams minister van Cultuur Bert Anciaux kondigde in de Beleidsnota Cultuur 2004 - 2009 een initiatief rond eetcultuur aan.

Het Vlaams Centrum voor Volkscultuur werd door de minister aangeduid als trekker van dit project dat de titel “Week van de Smaak in Vlaanderen” meekreeg.

De Week van de Smaak wenst zo veel mogelijk mensen de kans te geven om op een toegankelijke manier kennis te maken met ‘smaak’ en te genieten van erfgoed, studies en verhalen over eten en drinken, gastronomie en alles wat daarbij komt kijken.

Internationaal heeft de Vlaamse Week van de Smaak een paar mooie voorbeelden: ‘La Semaine du Goût’ in Frankrijk en ‘La Semaine du Goût en Suisse’ in Zwitserland. Zwitserland is het gastland in de eerste Week van de Smaak, die zal plaatshebben van 16 tot 25 november 2006. De stad Hasselt wordt de eerste Stad van de Smaak.

Op 15 maart vond een persconferentie plaats met de voorstelling van de brochure ‘Week van de Smaak in Vlaanderen 2006’. Daarin werd het programma en de modaliteiten om deel te nemen aan deze eerste uitgave van de Week van de Smaak voorgesteld.

Voor meer informatie: www.weekvandesmaak.be – De week van de Smaak in Vlaanderen, p.a. Vlaams Centrum voor Volkscultuur vzw, Gallaitstraat 76/2, 1030 Brussel – info@metsmaak.be

15. ERFGOEDSITE

Op 16 december 2005 ging de Erfgoedsite on line: www.erfgoedsite.be.

Deze gloednieuwe dynamische portaalsite geeft een duidelijk overzicht van het volledige erfgoedlandschap in Vlaanderen. Je vindt er informatie over allerlei cultureel erfgoed én over organisaties en instellingen die zich voor het erfgoed inzetten. De ingangen zijn: de mensen, de dingen, de verhalen en de plaatsen.

Het erfgoedlandschap in Vlaanderen is erg divers. Voor het publiek is het echter niet altijd even evident wat de bevoegdheden van sommige organisaties zijn en waar men wat kan vinden. De Erfgoedsite begeleidt je op een eenvoudige en overzichtelijke manier door het erfgoedlandschap. Onderweg kom je heel wat te weten over het erfgoed, in zijn fysieke vorm (denk aan allerlei voorwerpen, documenten, gebouwen) maar ook via verhalen of tradities die hiermee verbonden zijn. De Erfgoedsite zoomt bovendien in op de mensen die zich inzetten voor het erfgoed: beheerders en bewaarders, vrijwilligers in erfgoedverenigingen, onderzoekers, ...

Alle thema's waarop de Erfgoedsite een blik werpt, bevatten verwijzingen naar andere websites of geven informatie over bijbehorende musea, archieven of erfgoedverenigingen. Bovendien geeft de portaalsite rechtstreeks toegang tot beeld- en verhalenbanken en andere digitale collecties.

Ook wie snel op zoek is naar contactinformatie, kan op de Erfgoedsite terecht: de zoekfunctie brengt de gegevens van tal van erfgoedorganisaties (zoals musea, archiefinstellingen, erfgoedverenigingen ...) naar de oppervlakte. Bovendien wordt de Erfgoedsite actueel gehouden door relevante evenementen, publicaties of projecten die in de kijker worden gezet.

De Erfgoedsite draagt het BlindSurferlabel, een toegankelijkheidslabel voor visueel gehandicapte internetgebruikers.

De Erfgoedsite is een gezamenlijk initiatief van de steunpunten Culturele Biografie Vlaanderen vzw en het Vlaams Centrum voor Volkscultuur vzw, in opdracht van de Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, het Vlaams Ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media, Kunsten en Erfgoed, en in samenwerking met het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed - VIOE.

16. AANKOOPREGELING SLEUTELWERKEN – 'COLLECTIE VLAANDEREN'

Bij de uitbouw van hun collectie worden de erfgoedinstellingen met een landelijke of internationale uitstraling, in het bijzonder de kunstmusea, geconfronteerd met de hoge marktwaarde van de voor hun collectie belangrijke sleutelwerken. Vaak schieten de middelen waarover ze beschikken voor collectievorming, tekort om de verwerving ervan mogelijk te maken. Cruciale collectiestukken blijven daardoor in privé-handen en verdwijnen uiteindelijk naar het buitenland. De minister voert daarom een regeling in waarbij aan de musea en archiefinstellingen met een landelijke of internationale uitstraling, een voorstelrecht wordt toegekend voor de aankoop van dit type van collectiestukken. De Vlaamse Gemeenschap koopt het collectiestuk aan en geeft het in langdurig bruikleen aan de erfgoedinstelling die het voorstelrecht heeft uitgeoefend.

De laatste jaren zette de minister de nieuwe krijtlijnen uit van het kader waarbinnen het toekomstige aankoop- en collectiebeleid van de Vlaamse overheid kan evolueren. De aankoopprioriteiten worden meer bij het cultureel erfgoed gelegd. Dat laat de Vlaamse overheid toe om een actieve rol te spelen wanneer top- en sleutelstukken te koop worden aangeboden.

In de Beleidsbrief 2006 kondigde minister Anciaux het invoeren van deze veralgemeende aankoopregeling 'sleutelwerken voor erfgoedcollecties' aan. In 2005 werd met deze aankoopregeling geëxperimenteerd. De aankoop van de monumentale tekening 'Christus aan het volk getoond' van James Ensor (in langdurig bruikleen gegeven aan het Museum voor Schone Kunsten Gent), en de aankoop van 'Prova-car' van Panamarenko ten behoeve van het MuHKA, gebeurden binnen deze regeling. Einde maart 2006 werd een derde kunstwerk aangekocht 'Pensé-Bête' van Marcel Broodthaers (in langdurig bruikleen gegeven aan het S.M.A.K.).

Met deze aankoopregeling wenst de minister de 'Collectie Vlaanderen' verder uit te bouwen en te versterken. Het begrip 'Collectie Vlaanderen' is de omschrijving van het geheel van publieke collecties in Vlaanderen. Het geldt als een werknootie die uitdrukkelijk niet de ambitie heeft om na verloop van tijd samen te vallen met een reëel bestaande, op één plaats gecentraliseerde, collectie in de 19de-eeuwse zin van het woord. Het begrip houdt wel de wens in tot verdere ontwikkeling en versterking van samenwerkingsverbanden op het vlak van collectiewerking.

Voor meer informatie kan je terecht bij Hans Feys, hans.feys@wvc.vlaanderen.be.

17. UITVOER VAN CULTUURGOEDEREN

Sinds 1 januari 1993 geldt een vrij verkeer van personen, goederen en diensten binnen de grenzen van de Europese Unie. Dit betekent onder meer dat de systematische douanecontroles aan de binnengrenzen van de EU zijn weggefallen.

Om de uitvoer van cultuurgoederen buiten de Europese Unie te regelen, vaardigde de EU een verordening uit betreffende de uitvoer van cultuurgoederen. Deze verordening regelt dat er voor de tijdelijke of definitieve uitvoer van cultuurgoederen naar een niet-EU-land een uitvoervergunning moet worden aangevraagd.

Welke cultuurgoederen zijn vergunningsplichtig?

De Europese Verordening 3911/92 (EEG) onderscheidt veertien categorieën van cultuurgoederen. De vergunningsplicht is afhankelijk van drempels voor ouderdom en waarde.

Als je bijvoorbeeld een beeldhouwwerk wil uitvoeren, dan geldt een ouderdomsdrempel van 50 jaar en een waardedrempel van 50.000 euro. Wanneer de ouderdom en/of de waarde van dit beeldhouwwerk lager ligt, of wanneer het beeldhouwwerk nog in het bezit is van de maker, dan is er geen vergunning vereist. Voldoet het beeldhouwwerk wel aan deze criteria, dan is een uitvoervergunning vereist zowel voor tijdelijke als definitieve uitvoer, ongeacht de manier waarop de uitvoer zal gebeuren.

Meer informatie vind je op de website van de Europese Unie: <http://europa.eu.int/scadplus/leg/nl/> Douanebeleid > specifieke regels > culturele goederen > uitvoer van cultuurgoederen > Verordening (EEG) nr. 3911/92 > 31992R3911

Een uitvoervergunning aanvragen

Het IVA Kunsten en Erfgoed van het ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media levert de vergunningen af voor de cultuurgoederen die vanuit Vlaanderen worden uitgevoerd naar een bestemming buiten de Europese Unie. Voor goederen die zich in het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad bevinden, kan de uitvoerder kiezen of hij zich tot de Franse of de Vlaamse Gemeenschap wendt.

Voor de Vlaamse Gemeenschap kan je een aanvraagformulier aanvragen bij en ingevuld terugbezorgen aan:

Ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media
Agentschap Kunsten en Erfgoed
Uitvoer van Cultuurgoederen
Arenbergstraat 9
1000 Brussel

In principe moet voor ieder voorwerp een aparte vergunning worden aangevraagd. Eén vergunning voor meerdere voorwerpen kan enkel wanneer het gaat om voorwerpen die tot dezelfde categorie behoren en die in dezelfde zending naar dezelfde bestemming gaan.

De Vlaamse Gemeenschap kan eventueel eisen dat het uit te voeren voorwerp voor controle wordt aangeboden.

De afleveringsprocedure neemt gemiddeld twee à drie weken in beslag. Het is dan ook belangrijk om aanvragen tijdig in te dienen. Je kan de toegekende vergunningen afhalen op het bovenstaande adres, of per aangetekend schrijven laten bezorgen.

Weigering van een vergunning

Een aanvraag wordt geweigerd in de volgende gevallen:

- indien het uit te voeren voorwerp geen eigendom of rechtmatig bezit is van degene die het gaat verkopen, gebruiken of tentoonstellen op een bestemming buiten de Europese Unie;
- indien het voorwerp onder de beschermende nationale wetgeving valt van één van de EU-lidstaten. Voorwerpen die op onrechtmatige wijze vanuit een andere EU-lidstaat binnen België (Vlaanderen) werden gebracht, moeten overeenkomstig de Europese Richtlijn 93/7 (EEG) worden teruggebracht naar hun land van herkomst.

Beschermde cultuurgoederen uitvoeren

Cultuurgoederen die onder de beschermende nationale wetgeving van een EU-lidstaat vallen, kunnen niet zomaar buiten die lidstaat worden gebracht en evenmin buiten de EU. Er wordt geen uitvoervergunning verleend voor beschermde cultuurgoederen tenzij het land van herkomst daarvoor de toestemming heeft gegeven.

In Vlaanderen wordt de bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang geregeld door het ‘Topstukkendecreet’ (zie volgende bladzijde). De cultuurgoederen die zijn opgenomen in de “Lijst van het roerend cultureel erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap”, zijn onderworpen aan een bijzondere uitvoerreglementering. De eigenaars van beschermde cultuurgoederen zijn hiervan door de Vlaamse Gemeenschap per aangetekend schrijven op de hoogte gesteld.

Voor bijkomende vragen over de uitvoer van cultuurgoederen kan je contact opnemen met:

Bea Menschaert, bea.menschaert@wvc.vlaanderen.be

Willy Indekeu, willy.indekeu@wvc.vlaanderen.be

18. TOPSTUKKENDECREET

Het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang - kortweg het Topstukkendecreet - vormt een wettelijk kader voor de bescherming van het belangrijkste roerend cultureel erfgoed dat omwille van zijn bijzondere archeologische, historische, cultuurhistorische, artistieke of wetenschappelijke betekenis voor de Vlaamse Gemeenschap in Vlaanderen bewaard moet blijven.

Het Topstukkendecreet voorziet daartoe in de opstelling van een relatief beperkte lijst van zeldzame en onmisbare voorwerpen en verzamelingen waarop het bijzondere beschermingsregime van het decreet van toepassing is.

Sinds 18 maart 2005 zijn 64 voorwerpen en 9 verzamelingen definitief opgenomen in de lijst. De lijst wordt ondertussen verder verfijnd en aangevuld. Bij de opstelling van de lijst wordt de minister geadviseerd door de Raad voor het Behoud van het Roerend Cultureel Erfgoed. Om de werking van de Raad te ondersteunen, werden er in 2004 proeflijsten opgesteld van voorwerpen en verzamelingen die mogelijk in aanmerking komen als 'topstuk'. Het gaat om archivalisch en documentair erfgoed, kerkelijk erfgoed, muzikaal erfgoed, Vlaamse Primitieven (1350-1550) en schone kunsten (1789-1950).

Uitgebreide informatie, de integrale teksten van het decreet en de Lijst van het Roerend Cultureel Erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap vind je op de website www.vlaanderen.be/erfgoed > Topstukken.

Voor meer informatie kan je contact opnemen met:

Hans Feys, hans.feys@wvc.vlaanderen.be

Petra Boekstal, petra.boekstal@wvc.vlaanderen.be

19. ANDERE MOGELIJKHEDEN VAN ONDERSTEUNING

Jeugdcultuur (Vlaamse Gemeenschap – Jeugd)

Het Ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media, IVA Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, subsidieert verenigingen zonder winstoogmerk die de bevordering van de artistieke expressie door de jeugd, of de ontsluiting van het roerend of onroerend erfgoed ten behoeve van de jeugd tot doel hebben.

Dit gebeurt op basis van het hoofdstuk jeugdcultuur binnen het decreet van 29 maart 2002 op het Vlaamse jeugdbeleid, zoals gewijzigd bij decreet van 8 juli 2005.

Deze verenigingen dienen hun aanvraag in vóór 31 maart van het jaar dat voorafgaat aan de subsidieperiode. Ze dienen een beleidsnota in voor drie jaar en tonen hierbij de relevantie van hun werking op Vlaams niveau aan. De aanvragen worden ingediend volgens de leidraad die ter beschikking wordt gesteld.

De aanvraagdossiers worden voorgelegd aan een [commissie van experts](#).

Meer informatie kan je vinden op www.jeugdbeleid.be

Karen Jacobs, karen.jacobs@wvc.vlaanderen.be – tel. 02-553 41 30

Anne De Ridder, anne.deridder@wvc.vlaanderen.be

Subsidies voor culturele infrastructuur (Vlaamse Gemeenschap)

Het Ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media, Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI), staat in voor de verdere uitbouw, de renovatie en het eigenaarsonderhoud van de eigen culturele infrastructuur van de Vlaamse Gemeenschap (30-tal accommodaties) en verleent investeringssubsidies voor grote culturele accommodaties van uitzonderlijk belang (meestal in steden) en voor sectorale culturele infrastructuur (erkende kunstencentra, erkende muziekcentra en bovenlokale jeugdinfrastructuur).

Volgende eigen accommodaties van de Vlaamse Gemeenschap hebben een werking in de sectoren van het cultureel erfgoed: het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten (KMSKA) te Antwerpen, het Kasteel van Gaasbeek te Lennik, het Huis van Oombergen (KANTL) te Gent, het Museum Felix De Boeck te Drogenbos en de Landcommanderij Alden Biesen te Bilzen.

In 2005 legde de Vlaamse Regering investeringssubsidies vast voor grote culturele accommodaties in de sectoren van het cultureel erfgoed voor de Museumsite te Leuven, het Stadsmuseum De Bijloke te Gent, de Roma te Borgerhout, het Gallo-Romeins Museum te Tongeren en het Museum Aan de Stroom (MAS) te Antwerpen.

In het kader van het meerjarenplan, dat momenteel wordt voorbereid, zullen de prioriteiten worden geëvalueerd en bijgesteld.

Voor meer informatie kan je contact opnemen met:

Jef Elsen, jef.elsen@wvc.vlaanderen.be – tel. 02-553 68 18 en 02-553 69 32

Projectoproep – Proeftuinen Brede School (Vlaamse Gemeenschap – Onderwijs)

Onze samenleving verandert voortdurend en veel aspecten worden meer divers en complex: informatiebronnen, relaties, verwachtingen, keuzes, ... Kinderen en jongeren hierop voorbereiden en actief mee leren omgaan is een noodzaak. Voor deze taak wordt vaak naar het onderwijs gekeken. Toch staat het onderwijs niet alleen. In deze immense opdracht spelen verschillende partners, allerlei verenigingen, cultuurhuizen, erfgoedinstellingen en -organisaties, sportinitiatieven, welzijnswerk, ouders, de buurt ... een rol.

Als je één van de vele partners bent die werkt aan een stimulerende leef- en leeromgeving voor kinderen en jongeren en je wil de handen in elkaar slaan met het onderwijs, met lagere en/of secundaire scholen dan kan je een aanvraag voor een financiële en inhoudelijke steun indienen bij de Vlaamse overheid.

Deze oproep, onder de naam 'proeftuinen Brede School' gaat uit van de minister van Onderwijs, gesteund door de minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel en door de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

De uiterste indiendatum voor een aanvraag is 1 mei 2006.

Voor meer informatie kan je contact opnemen met:

Veronique Adriaens (basisonderwijs), veronique.adriaens@ond.vlaanderen.be – tel. 02-553 92 32

Frederik Roekens (secundair onderwijs), frederik.roekens@ond.vlaanderen.be – tel. 02-553 89 59

Dynamo 2 (Vlaamse Gemeenschap – Onderwijs)

Met Dynamo 2 geeft Canon, de cultuurcel van het ministerie van Onderwijs, schoolprojecten een financiële ondersteuning van maximum 1.500 euro. Elk onderwijsteam (team van directie en leerkrachten) komt in aanmerking voor een projectsubsidie. Het project kan tussen 1 maart en 1 mei worden ingediend en moet het daaropvolgende schooljaar worden uitgevoerd.

Ook cultuurprojecten komen in aanmerking. Dynamo 2 ondersteunt de samenwerking met organisaties (en dus ook erfgoedinstellingen en -verenigingen) of kunstenaars. Het onderwijsteam moet met een externe partner samenwerken om in aanmerking te komen voor ondersteuning. Misschien kan jij met jouw erfgoedorganisatie hierop inspelen?

Meer informatie over Dynamo 2 vind je op www.dynamo2.be

Toerisme Vlaanderen (Vlaamse Gemeenschap – Toerisme)

Toerisme Vlaanderen heeft niet alleen als taak Vlaanderen als vakantiebestemming te promoten, maar helpt ook graag mee om waardevolle toeristisch-recreatieve projecten op te starten.

Het huidige besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2004 betreffende de toeristisch-recreatieve projecten en strategische plannen voorziet inhoudelijke en financiële ondersteuning voor strategische plannen en toeristisch-recreatieve projecten.

Een **strategisch plan toerisme** heeft tot doel de toeristische marktpositie van de stad of de regio te verbeteren, zowel extern als intern. De opmaak van een strategisch plan ligt ook aan de basis van een succesvolle duurzame toeristische ontwikkeling. Toerisme Vlaanderen ontwikkelde een methodologie voor het opstellen van strategische plannen.

Toerisme Vlaanderen voorziet een maximale financiële steun van 12.000 euro voor de opmaak van een strategisch plan.

Voor alle vragen i.v.m. strategische plannen neem je contact op met:

Toerisme Vlaanderen
Dienst Planning en Onderzoek
Grasmarkt 61
1000 Brussel

Tielke Meeusen, tielke.meeusen@toerismevlaanderen.be – tel. 02 504 03 60

Toeristisch-recreatieve projecten zijn projecten ter bevordering van het toeristisch en/of recreatief aanbod. Deze projecten moeten een meerwaarde betekenen t.o.v. het bestaande toeristisch-recreatief aanbod, moeten een bovenlokale uitstraling hebben, imago-versterkend en identiteitsbepalend zijn voor de stad of regio, en moeten passen binnen de strategische toeristisch-recreatieve plannen en/of actieplannen van de regio of stad. Toerisme Vlaanderen kan tussenkomen voor de totstandkoming, de uitvoering, de evaluatie en de instandhouding van een project.

Toerisme Vlaanderen voorziet via het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2004 in de eerste plaats in subsidies voor infrastructuurprojecten. Indien rechtstreeks gekoppeld aan een infrastructuurproject kan ook een subsidie gevraagd worden voor:

- promotie: eerste ontsluiting van een project;
- onderzoek en studie:
  - haalbaarheidsstudie: enkel bij grote hefboomprojecten;
  - conceptstudie;
- vorming van het personeel dat rechtstreeks gerelateerd is aan het project.

De maximale financiële steun bedraagt 60 % van de kosten die in aanmerking komen voor subsidiëring.

De indiendatum voor aanvragen voor subsidiëring van een toeristisch-recreatief project was 1 maart 2006. De oproep voor 2007 gebeurt in het najaar. Nieuwe aanvragen kunnen ingediend worden vanaf 1 november 2006.

Voor alle vragen m.b.t. toeristisch-recreatieve projecten neem je contact op met:

Toerisme Vlaanderen
Dienst Toeristisch-Recreatieve Projecten
Grasmarkt 61
1000 Brussel

Informatie kan je opvragen via TRP@toerismevlaanderen.be

Provincies en gemeenten

De Vlaamse Gemeenschap is niet de enige overheid die middelen ter beschikking stelt voor het uitvoeren van projecten met het oog op de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed. Alle provincies en ook heel wat gemeenten ondersteunen erfgoedinstellingen, -verenigingen en -organisaties.

Een exhaustief overzicht geven van alle mogelijke subsidiekanalen bij de vijf provincies en de 308 gemeenten in Vlaanderen is niet mogelijk binnen het bestek van deze informatiebrochure.

Op de websites van de verschillende provincies vind je de nodige informatie terug over hun eigen reglementen en subsidiemogelijkheden.

Voor Antwerpen: www.provant.be/cultuur/cultureelErfgoed

Voor Limburg: www.limburg.be/pcce

Voor Oost-Vlaanderen: www.oost-vlaanderen.be > cultuur & vrije tijd > cultuur

Voor Vlaams-Brabant: www.vlaamsbrabant.be > subsidiewijzer

Voor West-Vlaanderen: www.west-vlaanderen.be/cultuur > subsidies

Voor de ondersteuningsmogelijkheden vanuit steden en gemeenten verwijzen we naar de individuele gemeenten, hun websites, cultuurbeleidscoördinatoren, cultuurdiensten en informatieambtenaren.

De Vlaamse Gemeenschap ondersteunt de gemeenten via het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid voor het voeren van een gedragen en volwaardig lokaal cultuurbeleid. In dit decreet komt het thema cultureel erfgoed ook aan bod. Het thema wordt in vele cultuurbeleidsplannen dan ook vertaald naar concrete acties.

Voor de uitvoering van het cultuurbeleidsplan ontvangt de gemeente of het samenwerkingsverband van gemeenten naast de enveloppesubsidie voor de loon- en werkingskosten van de cultuurbeleidscoördinator, een supplementaire subsidie van 1 euro per inwoner voor de ondersteuning van vernieuwende en bijzondere initiatieven.

Naast deze 1 euro per inwoner besteden verschillende gemeenten ook eigen middelen aan de uitbouw van een plaatselijke erfgoedwerking.

Voor meer informatie kan je contact opnemen met:

Ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media
Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen
Arenbergstraat 9
1000 Brussel

Geert Roelands, geert.roelands@wvc.vlaanderen.be - 02 553 42 15

Voor meer overkoepelende informatie over welke ondersteunende maatregelen gemeenten nemen kan je ook terecht bij de Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten, www.vvsg.be.

20. CONTACTADRESSEN

Ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Kunsten en Erfgoed

Arenbergstraat 9

1000 Brussel

Tel. 02 553 68 42

Fax 02 553 68 43

www.vlaanderen.be/erfgoed

Team Cultureel Erfgoed

- *Dossiers erkenning en subsidiëring organisaties en instellingen*
(Erfgoeddecreet, Archiefdecreet, Decreet op de Volkscultuur)

Regio Stad Antwerpen en Tweetalig Gebied Brussel-Hoofdstad

Sylviane Goossens

Tel. 02 553 68 40

E-mail: sylviane.goossens@wvc.vlaanderen.be

Regio Provincie West-Vlaanderen

Cindy Vanhove

Tel. 02 553 69 42

E-mail: cindy.vanhove@wvc.vlaanderen.be

Regio Provincie Oost-Vlaanderen

Leen Van Wezemaal

Tel. 02 553 69 17

E-mail: leen.vanwezemaal@wvc.vlaanderen.be

Regio Mechelen, Rivierenland en deel provincie Vlaams-Brabant

Cindy Zoons

Tel. 02 553 68 49

E-mail: cindy.zoons@wvc.vlaanderen.be

Regio Kempen, Hageland en provincie Limburg

Peter Keil

Tel. 02 553 69 45

E-mail: peter.keil@wvc.vlaanderen.be

Ingrid Depoorter

Tel. 02 553 68 51

E-mail: ingrid.depoorter@wvc.vlaanderen.be

- ***Financiële routing voor alle dossiers***

Walter Bats

Tel. 02 553 69 14

E-mail: walter.bats@wvc.vlaanderen.be

Jens Maes

Tel. 02 553 68 50

E-mail: jens.maes@wvc.vlaanderen.be

Ingrid Heylen

Tel. 02 553 68 33

E-mail: ingrid.heylen@wvc.vlaanderen.be

Kristof Vanden Bulcke

Tel.: 02 553 69 85

E-mail: kristof.vandenbulcke@wvc.vlaanderen.be

- ***Internationale projecten***

Arlette Thys

Tel. 02 553 68 34

E-mail: arlette.thys@wvc.vlaanderen.be

- ***Cultureel-erfgoedpublicaties***

Dries Van Den Broucke

Tel: 02 553 68 24

E-mail: dries.vandenbroucke@wvc.vlaanderen.be

- ***Periodieke wetenschappelijke publicaties over volkscultuur en geschiedenis***

Arlette Thys

Tel. 02 553 68 34

E-mail: arlette.thys@wvc.vlaanderen.be

- ***Topstukkendecreet***

Hans Feys

Tel. 02 553 68 26

E-mail: hans.feys@wvc.vlaanderen.be

Petra Boekstal

Tel. 02 553 69 40

E-mail: petra.boekstal@wvc.vlaanderen.be

- ***Uitvoer van Cultuurgoederen***

Bea Menschaert

Tel. 02 553 68 28

E-mail: bea.menschaert@wvc.vlaanderen.be

Willy Indekeu
Tel. 02 553 68 27
E-mail: willy.indekeu@wvc.vlaanderen.be

• *Coördinatie, regelgeving en onderzoek*

Marina Laureys
Tel. 02 553 68 39
E-mail: marina.laureys@wvc.vlaanderen.be

Hilde Cuyt
Tel. 02 553 68 69
E-mail: hilde.cuyt@wvc.vlaanderen.be

Dries Van Den Broucke
Tel. 02 553 68 24
E-mail: dries.vandenbroucke@wvc.vlaanderen.be

Hans van der Linden
Tel: 02 553 69 38
E-mail: hans.vanderlinden@wvc.vlaanderen.be

Ine Vos
Tel. 02 553 68 48
E-mail: ine.vos@wvc.vlaanderen.be

• *Digitalisering cultureel erfgoed – AAT-project*

Hans van der Linden
Tel. 02 553 69 38
E-mail: hans.vanderlinden@wvc.vlaanderen.be

• *Adressen en algemene ondersteuning*

Viviane De Ruyscher
Tel. 02 553 69 87
E-mail: viviane.deruyscher@wvc.vlaanderen.be

Culturele Biografie Vlaanderen vzw

Culturele Biografie Vlaanderen vzw is het steunpunt voor archiefinstellingen, bewaarbibliotheken, documentatiecentra, erfgoedcellen en musea.

Je kan bij de consultants van Culturele Biografie Vlaanderen vzw terecht voor advies, informatie en vorming over de volgende domeinen: archief- en documentbeheer, behoud en beheer, erfgoedbeleid en regelgeving, management en visieontwikkeling op objectregistratie en publiek en presentatie.

Culturele Biografie Vlaanderen vzw is ook het kruispunt tussen het erfgoedveld en de Vlaamse overheid. Culturele Biografie Vlaanderen informeert het beleid over de ontwikkelingen in het veld en vertaalt het beleid naar de mensen in het veld.

Met de coördinatie van Erfgoeddag en de Cultuurmarkt tenslotte zet het steunpunt enkele zeer gerichte acties op naar een breder publiek.

De website www.culturelebiografie.be zit boordevol informatie uit de sector. Je vindt er nieuwtjes, vacatures, een activiteitenkalender, publicaties en nog veel meer.

Culturele Biografie Vlaanderen vzw

‘De Lente’

Generaal Van Merlenstraat 30

2600 Berchem

Tel. 03 224 15 40

Fax 03 224 15 41

E-mail: info@erfgoednet.be

www.culturelebiografie.be

Vlaams Centrum voor Volkscultuur vzw (VCV)

Het Vlaams Centrum voor Volkscultuur vzw is het steunpunt voor erfgoedverenigingen, immaterieel en oraal erfgoed en alledaagse (historische) cultuur.

Je kan bij het VCV terecht voor ondersteuning, begeleiding en documentatie met betrekking tot volkscultuur in de breedste betekenis van het woord. Het VCV begeleidt en ondersteunt koepelorganisaties en verenigingen die zich inzetten voor heemkunde en lokale geschiedenis, familiekunde, industriële archeologie, volkskunde en allerlei andere vormen van erfgoed. Er wordt gezorgd voor een wisselwerking tussen wetenschappelijke ontwikkeling en het werkveld. Het VCV is ook (internationaal) aanspreekpunt en expertisecentrum op het vlak van onderzoek naar immaterieel en oraal erfgoed en naar cultuur van alledag. Belangrijke recente specialisaties zijn onder andere mondelinge geschiedenis, dialectologie, culturele diversiteit en werken met erfgoedvrijwilligers. Het VCV organiseert studiedagen, werkwinkels en colloquia en bouwt een publiek toegankelijk docu-

mentatiecentrum uit. Het VCV publiceert zowel op papier als online via www.vcv.be en www.erfgoedverenigingen.be.

Vlaams Centrum voor volkscultuur vzw (VCV)

Gallaitstraat 76 bus 2

1030 Brussel

Tel. 02 243 17 30

Fax 02 243 17 39

E-mail: info@vcv.be

www.vcv.be

www.volkscultuur.be

Ledenverenigingen - belangenbehartigers

Vlaamse Museumvereniging vzw (VMV)

Grote Markt 3-4, 3300 Tienen

Tel. 016 81 67 26

Fax 016 81 67 21

E-mail: info@museumvereniging.be

www.museumvereniging.be

Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezen vzw (VVBAD)

Statiestraat 179, 2600 Antwerpen

Tel. 03 281 44 57

Fax 03 218 80 77

E-mail: info@vvsbad.be

www.vvsbad.be

Provinciale museumconsulenten

Antwerpen: Inge Geysen

Dienst Algemeen Cultuurbeleid, Koningin Elisabethlei 22-24, 2018 Antwerpen

Tel. 03 240 64 29

E-mail: anna-maria.adriaenssens@admin.provant.be

Limburg: Anne Milkens en Anna Geukens

PCCE, Willekensmolenstraat 140, 3500 Hasselt

Tel. 011 23 75 80

E-mail: amilkers@limburg.be

Tel. 011 23 75 21

E-mail: ageukens@limburg.be

Oost-Vlaanderen: Anneke Lippens en Mieke Van Doorselaer
9de Directie, musea, Gouvernementstraat 1, 9000 Gent
Tel. 09 267 72 52
E-mail: anneke.lippens@oost-vlaanderen.be
Tel. 09 267 72 85
E-mail: mieke.van.doorselaer@oost-vlaanderen.be

Vlaams-Brabant: Rebecca Schoeters
Dienst Cultuur, Provincieplein 1, 3010 Leuven
Tel. 016 26 76 19
E-mail: rebecca.schoeters@vl-brabant.be

West-Vlaanderen: Reinoud Van Acker
Dienst Cultuur, Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries-Brugge
Tel. 050 40 35 70
E-mail: reinoud.van_acker@west-vlaanderen.be

Administratie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie te Brussel
Peggy Voesterzoons, coördinator Cultureel Erfgoed Brussel
Directie Cultuur, Sainctelettesquare 17, 1000 Brussel
Tel. 02 208 02 94
E-mail: peggy.voesterzoons@vgc.be

Andere Erfgoedverenigingen en -organisaties

Archiefbank Vlaanderen vzw
Bagattenstraat 174, 9000 Gent
Tel. 09 224 00 79
Fax 09 233 67 11
E-mail: info@archiefbank.be
www.archiefbank.be

Reproductiefonds Vlaanderen
Bijlokekaai 1 a, 9000 Gent
Tel. 09 235 47 30
Fax 09 235 47 39
E-mail: info@reproductiefonds.be
www.reproductiefonds.be

Ministerie van Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
Phoenixgebouw, 8ste verdieping
Koning Albert II-laan 19, bus 3
1210 Brussel
Tel. 02 553 16 11
Fax 02 553 16 05
E-mail: aml@lin.vlaanderen.be
www.monument.vlaanderen.be

Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed (VIOE)
Phoenixgebouw 1ste verd. + gelijkvl.
Koning Albert II-laan 19, bus 5
1210 Brussel
Tel. 02 553 16 50
Fax. 02 553 16 55
E-mail: instituutonroerenderfgoed@vlaanderen.be
www.monument.vlaanderen.be

Erfgoed Vlaanderen vzw
Erfgoedhuis Den Wolsack, Oude Beurs 27, 2000 Antwerpen
Tel. 03 212 29 70
Fax 03 212 29 75
E-mail: info@sve.be
www.monument.vlaanderen.be

VCM-Contactforum voor Erfgoedverenigingen vzw
Erfgoedhuis Den Wolsack, Oude Beurs 27, 2000 Antwerpen
Tel. 03 212 29 60
Fax 03 212 29 61
E-mail: info@vcmcontactforum.be
www.monument.vlaanderen.be

Monumentenwacht Vlaanderen vzw
Erfgoedhuis Den Wolsack, Oude Beurs 27, 2000 Antwerpen
Tel. 03 212 29 50
Fax 03 212 29 51
E-mail: secretariaat.vlaanderen@monumentenwacht.be
www.monument.vlaanderen.be